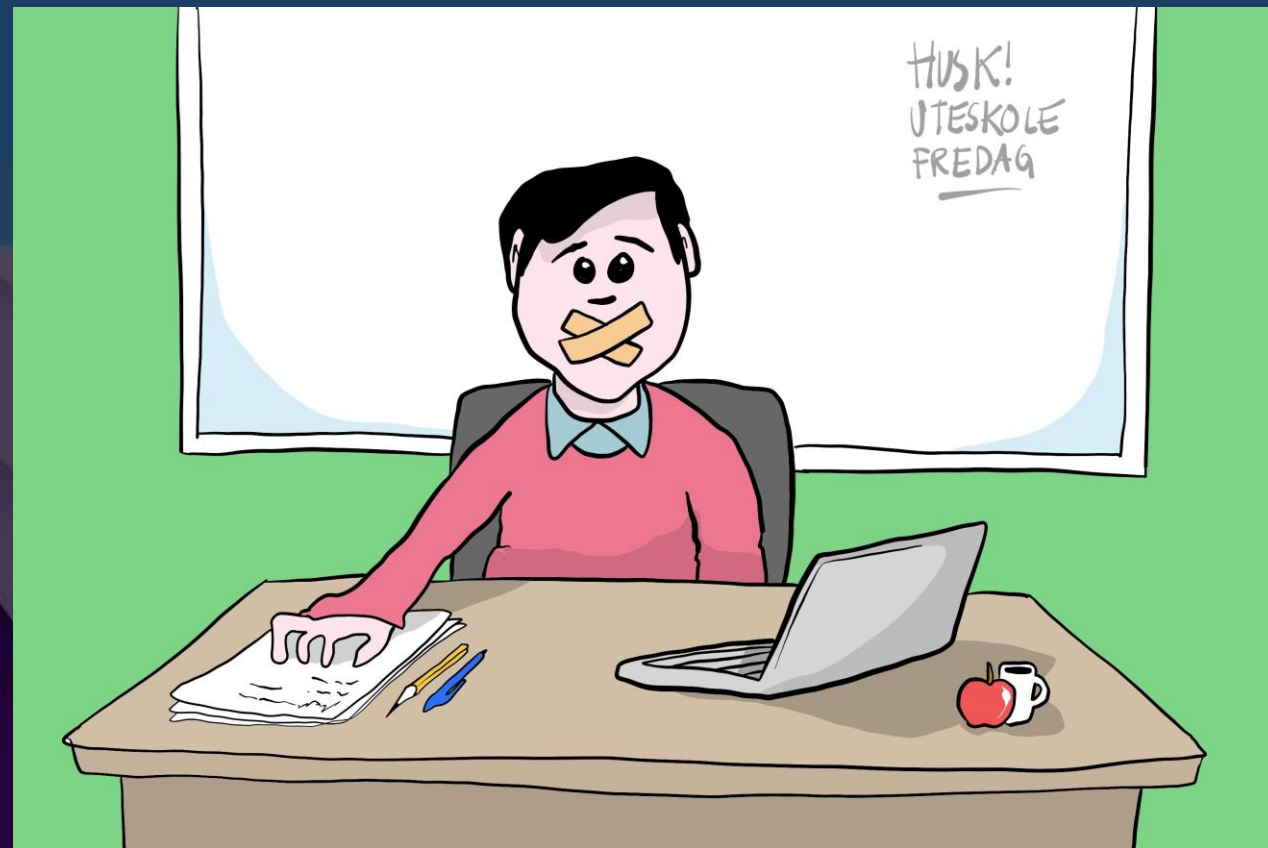

**Vold, trusler og
trakassering i skolen
– tør vi å snakke om
det?**

**Og hva gjør vi med
det...?**

Storkurs, 15.11.22

03.05.
Startskuddet:

TIRSDAG 3. MAI 2022

Nr. 100 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvt.no

Abito
BOLIGMAGASIN

HYTTE
*Sommerstemning
hele året*

INTERVJUET
*Boligeieres
vaktbikkje*

Fædrelandsvennen

NYHETER SIDE 10

Funnet av helikopter etter seks timer

Fiske Bredland (76) falt i skogen, mistet kartet og stivnet i kroppen. Uten mobiltelefon eller nødvendige medisiner kunne han bare håpe å bli funnet.

NYHETER SIDE 3

Kan bli tvunget til å legge ned

Tor Erik Leland på Byremo er 14. generasjons melkebonde. Han frykter framtida.

Inger Helene Mosland.

NYHETER SIDE 8
**Hun samler 1000
overgrepshistorier**

ØKNING AV VOLD OG TRUSLER I SKOLENE

– Ansatte føler seg maktesløse

Slag, spark, spytting og trusler er en del av hverdagen til ansatte i skoler og barnehager i Kristiansand. – Dette er en stor bekymring for oss, sier Karianne Sortveit, leder av Utdanningsforbundet Kristiansand.

NYHETER SIDE 4

05.05.
Forside

Kommentar av Karen Kristine Blågestad

HVEM SIN FEIL ER DET AT ELEVER SLÅR?

Karlénne Sjørtveit, leder av Utdanningsforbundet Kristiansand (t.v.), og Karlénne Skoland, hovedverneombud for skolene i Kristiansand, er bekymret for mer vold, trusler og utagering i klasserommene. FOTO: KATHARIN ELLIPTEN

Det er dypt problematisk at lærere blir truet og slått i klasserommet. Hvem sin skyld er det?

For hva kommer det av? Hva får en gutt eller jente til å hyle eller slå? Spørke og lugging? Skrik og bråk og morsete og korreksjoner eller korrigering? Hvorfor raser de mot regler, etikette og sosialisering i skolefellesskapet og prøver å protestere seg ut av det? Hva er det de hater? Blir så krenket av?

Det er lett å ha empati med lærere som opplever dette. Opposisjon, utagering og ramping på ulike nivåer har selvfølgelig alltid eksistert. Men det hørte vel mer til sjeldenhetene før? For å si den vilde det vel vært helt ekstremt sjelden at unge våget kalle en lærer for hore?

Tallene som nå rapporteres inn fra lærere, er høye. Og voksende. Nå rapporteres det om 742 tilfeller av vold, trusler og trakassering i Kristiansand. Det er ulik alvorlighetsgrad, men - 742 tilfeller?

Det uroer lærere, gjør noen strygge, gir angst for situasjoner som kan eskalere, vegring for å gripe inn, kanskje, frykt for å miste kontrollen i rommet, upe ansikt og autoritet. Kanskje også en

KOMMENTAR

KAREN KRISTINE BLÅGESTAD

KULTURHEDAKTOR
karen.blagestad@hva.no
955 21 104

angst for etterspillet det vil bli hvis tumsaltene blir heftige. Lærere mener de har liten rettsikkerhet. Og kanskje har de også vært å rapportere noen ganger fordi de vet at eleven egentlig ikke er sint, eleven er bare dypt u lykkelig.

Men selv i 2022, med alt det vårt samfunn representerer av legitim maktkritikk, medbestemmelse, demokrati og flate strukturer - også når det kommer til barn - så må det være en sjef i klasserommet. Og derom må det ikke være

no tvil. Det er best for alle. Så hva gjør man med disse alarmerende tallene? Prøver å snakke med foreldrene? Dytter flere lærere inn i klasserommet? Viser elevene ut? Tilkalder psykolog, helseøster eller gir rektre ansvaret? Bestiller tisme hos Ahus eller sender en tung bekymring til barnevernet?

All dette kan sikkert virke mange ganger. Andre ganger driter det kanskje bare problemene lenger ut i utenforskapet eller raseriet.

Det finnes noen skoleforskere som mener at vi har presset alle typer elever inn i en veldig ensartet skole. I en veldig feminin skole. Der alle usøstet modning, interesser eller kjønn skal være flink pikle. Det fins fortsatt gymnastikk og frimansuttene kan være gode avbrøkk, men av og til er gymnastikk slutt sammen til dobbelttimer og er borte fra timeplanen flere dager. Skolegården er aller mest en utfallert frikanst med organisert lek.

De voldelige, utagerende barna har det antagelig ikke bra. Hvis det buk dem er hjem som ikke virker, så bør det jo bli varsling og bekymring, alt det der som skal gå sin vante vei? Men det finnes vel og

Det er noe trist som skjer fra en uskyldig seksåring står med ny sekk, voldsom stolthet og kanskje overtenning ved skolestart. Til en bøllete og destruktiv ungdom.

så de barna som ikke helt finner seg til rette på skolen, ikke leder seg sett, hvor stillestillingen blir en alvorlig kløse, hvor stress og press blir for overveldende, eller de som rett og slett kjeder seg dønn i hjel. Og nye tyder på at dette først og fremst er gutter.

Camilla Stoltenberg slo alarm for fire år siden. Han ledet et utvalg som undersøkte hvorfor så mange gutter blir skoletapere. «Mange er nesten på topp når det gjelder kjønnsforhold i jenters favør», slo hun fast og la det opp overtydelige funn: Guttene får i snitt lavere karakterer og grunn-skolepoeng. Langt færre gutter

enn jenter tar høyere utdanning. Mange flere gutter faller ut av videregående. Og - gutter er kraftig overrepresentert innen spesialundervisning, ADHD-diagnoser og blant dem som ikke i det hele tatt får karakterer i grunnskolen.

Lærere sier også i den undersøkelsen at forskjellene er kjønnet. De opplever at guttene har mer behov for fysisk aktivitet og mener også guttene oftere er sent skolemodne.

Camilla Stoltenberg foreslo å kikke på løsnings som ulik skolestart, lengre undervisnings- og mer varierte undervisningspraksis. Nå vil også kunnskapsminister Tonje Brenna (Ap) se på om mer praktisk læring i skolen kan hjelpe på motivasjon og bote på forskjellene. Det er på overtid.

For det er noe trist som skjer fra en uskyldig seksåring står med ny sekk, voldsom stolthet og kanskje overtenning ved skolestart. Til en bøllete og destruktiv ungdom. Og det er kanskje ikke alltid elevenes feil. Ikke lærerens heller.

Er det ikke på tide å undersøke om det faktisk kan være selve skolens feil?

10.05.
Ny forside

TIRSDAG 10. MAI 2022 Nr. 106 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvn.no

Abito
BOLIGMAGASIN

INTERVJUET
Landets største
interiør-influenser

RANDESUND HAGEBY
Et sjeldent
bofellesskap

Fædrelandsvennen

KULTUR SIDE 32
Ønsket seg mer provoserende kunst
Huagen Poppe (H) mener klitoris-kunsten ved SKMU er for lite provoserende.

NYHETER SIDE 10
Grove overgrep og skadelig seksuell atferd blant barn og unge vekker bekymring
Spesialrådgiver Pernille Lavett Boade ved RVTSS Set

Sønnik
LILLEMARKENS
DRESSER
FINNER DU
HOS OSS!

ØKNING AV VOLD OG TRUSLER I SKOLEN

– Jeg snakker ikke høyt om dette til noen

● Læreren har blitt slått, sparket, truet og spyttet på. Hånden har blitt forstuet, han har fått et blått øye og blitt skallet til så leppa sprakk. ● Tall fra kommunen viste 742 tilfeller av vold, trusler og trakassering utført av elever mot lærere i 2021. Det er 142 flere enn året før. **NYHETER** SIDE 4

Foto: Jostein Mørland

NYHETER SIDE 3
Fikk nye løfter om byvekstavtale
Ordfører Jan Oddvar Skisland (Ap) er lettet etter nye løfter om byvekstavtale. Men både kommune og bilister får en betydelig regning.

ØKONOMI SIDE 16
Fra drop-out til teknologi-suksess
Åsne Hottdimpen droppet ut av videregående som 16-åring. Nå er hun blant Norges fremste teknologikvinner.

Anonym lærer som uttaler seg

VOLD I SKOLEN

En barneskolelærer forteller anonymt om opplevelser med vold i skolen. Han mener utagering kan skyldes systemfeil og brutte relasjoner. FOTO: JACOB RICHARD

– Dette er ikke barnets feil. Det er **systemet rundt barnet** det er noe galt med.

Noe har skjedd på barneskolene i Kristiansand. Noe ansatte helst ikke vil snakke høyt om.

KRISTIANSAND

En sprakket leppe. En forstret hånd. Et hånd strammet rundt halsen.

Som ansatte ved barneskolene, må de tåle vold og trusler.

Det blir stille i klasserommet. I fjerd klasse på en barneskole i Kristiansand står et barn og roper.

Kasser stolen fra seg, brøler mot læreren, banner og truer.

De andre elevene sitter helt i ro, venter på at det skal gå over. Læreren prøver å få med seg eleven ut av klasserommet, før å beslytte de andre, og for at eleven selv skal få ro.

Han løfter barnet og må bære det ut.

På et lite avskjult på skolen, står en lærer i 30-årene alene med et barn. Eleven slår, spark og spytt.

Så roer det seg. En stund.

VILLE BYTTE SKOLE

Noe har skjedd på barneskolene i Kristiansand. På skolene er det en økning av vold og trusler mot

lærere. De snakker ikke høyt om det, og i alle fall ikke i media.

Når læreren kommer hjem fra jobb, blir han sittende apatisk i sofaen.

Ørker ingenting.

Om natta får han ikke sove.

For hver hendelse med trussel eller vold, skriver han en avviksmelding og sender inn. I to år fortsetter han å melde inn alt.

Men det føles som han skriver en rapport kun for syns skyld, sier han.

Lite skjer. Tidslange møter ender i mye prat, og et lappeteppe av tilbak som ikke fungerer, sier læreren.

Det settes ikke inn nok ressur-

ser for å sørge for at barnet kan få det bedre, eller at læreren føler seg tryggere på jobb, forteller han.

Han ønsker ikke å snakke om det som skjer på skolen til venner og familie. For han bryr seg om barnet og har et godt samarbeid med foreldrene.

Han liker jobben som lærer, og har blitt veldig glad i barnet som utagerer. Likevel tenker han på å bytte skole for å komme seg bort fra situasjonen.

Volden har blitt grovere. Spekk-bruken verr. De røde for å fortelle åpent om hva de opplever, av frykt for at historiene skal bli gjenkjent.

En ansatt ved barneskole beskriver det slik:

«Ingenting overrasker meg lenger. Volden er tøffere, og barna som er slår, blir yngre og yngre. Jeg tror mange ville blitt overasket om de visste hva vi opplever på jobb. Dette er ikke noe vi snakker høyt om.»

ler av vold, trusler og trakassering utført av elever mot lærere. Det er en økning fra 600 året før.

– SKYTTERGRAV

Læreren står i skolegården. Han vil fortelle hvordan det har vært.

Han har følt seg helt alene, forteller han.

Det beste med å jobbe på skole, er å kunne utgjøre en forskjell for barn som har det vanskelig, sier han. Men – det gjør desto vanskeligere dersom du ikke klarer å hjelpe barnet, slik han opplever det.

– Du er det lett å legge skylden på seg selv, sier han.

Først da læreren ble sykemeldt, skjedd det en endring. Han mener problemet først ble tatt på alvor da det skjedde. Da ble det omsider satt inn ekstra ressurser på barnet. I dag har barnet en voksenperson som er sammen med det hele tiden.

Men det tok altfor lang tid, mener læreren.

Barnet er nesten ikke til å kjenne igjen nå. Det går mye bedre. Eleven har blitt roligere, og utagerer ikke så ofte som før. Hvis det blir vanskelig, er det også rom for at eleven kan gå ut av klasserommet. Barnet er som det er, men systemet svikter. Og grunnen er høyst sannsynlig penger.

Dette er noe av det de beskriver fra sin arbeidshverdag:

- Slag og spark mot kroppen.
- Har blitt slått i ansiktet, både med flak og knyttet hånd.
- Har blitt bokstet i magen.
- Har blitt bitt i armen, merket etter tennene i flere dager etterpå.
- Blitt spyttet i ansiktet.
- Klyp og klør.
- Føtt hånd strammet rundt halsen.
- Stygg språkbruk.

En kvinne sier:

«Det står ikke i vår stillingsinstruks at vi må regne med slag, spark og spyting. Likevel er dette en del av arbeidsdagen for mange lærere.»

Og:

«Jeg blir lei meg, frustrert og kjennet på makteløshet.»

Dette er noe av det de beskriver fra sin arbeidshverdag:

• Slag og spark mot kroppen.- Har blitt slått i ansiktet, både med flak og knyttet hånd.
- Har blitt bokstet i magen.
- Har blitt bitt i armen, merket etter tennene i flere dager etterpå.
- Blitt spyttet i ansiktet.
- Klyp og klør.
- Føtt hånd strammet rundt halsen.
- Stygg språkbruk.

Tilbak i skolegården, sier læreren.

– Når jeg står i dette, er det som

Barneskolelæreren mener at barn som utagerer, er et barn i krise. FOTO: JACOB RICHARD

Å stå i en skyttergrav. Så går det folk forbi, og sier «for en god jobb du gjør», men ingen hopper ned og spar dritt med meg.

Han har blitt slått, sparket, truet og spyttet på. Hånden har blitt forstret, han har fått et blått øye og han har blitt skallet til så leppa sprakk.

Og det av et barn han har blitt glad i.

– Jeg bærer ikke nag mot eleven, for alle gangene jeg har blitt slått og skadet. Dette er ikke barnets feil. Det er systemet rundt barnet det er noe galt med.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

Han forteller at flere skoler har kontakt når salene er vanskelig å løse.

– Ja, vi får henvendelser fra rektorer blant annet når de mener at økt bemanning må til for å sikre arbeidslivet.

– Men da ser vi at barnet går tilbake igjen til utagering. Læreren forteller at en del klas-

se kan bli påvirket dersom et barn utagerer. Et klasserom kan endres.

– Barn blir utrygge veldig fort, og det kan påvirke hele klassen. Det kan se ut til at det går bra, for når eleven bryr på alle plagene, sitter alle som tente lys og venter på at det skal gå over. Men nå som det har kommet inn en annen voksen som tar seg av barnet, så blomstrer atfersten i hele klassen.

Læreren ser noe felles med elevene som skriver. Det handler om brutte relasjoner.

– Det er ofte barn hvor foreldrene har gått fra hverandre. Relasjonsskader kan være en felles faktor. Også depresjon blant foreldre, rus eller en dårlig håndtert skilsmisse går igjen som felles faktor. Men samtidig er det ikke alltid slik at hvis et barn ikke oppfører seg, så er det noe galt hjemme.

Læreren ønsker ikke å stå fram med navn og bilde av barna til eleven. Han tror det er flere grunner til at ansatte i skolen ikke snakker høyt om problemet, selv til venner og familie.

– Hvorfor tror du at det er få som sier ifra?

– Jeg tror det er fordi vi bare vil gjøre jobben vår. Jeg er en av dem selv – jeg snakker ikke høyt om dette til noen, bare til min ledelse.

– IKKE GODT Å HØRE

Fædrelandsvennen har vært i kontakt med rektor ved skolen, som ikke ønsker å uttale seg i saken.

Rune Heggdal, kommunalsjef for skole og SFO, forteller at de kan bli bedre til å følge opp ansatte som utagerer ved vold.

– Det at noen nå sier at de ikke føler seg ivarettat, er ikke godt å høre. Da klarer vi ikke å følge opp dette på en hensiktsmessig måte. Vi må jobbe bedre med å forebygge, slik at ansatte ikke utsettes for vold og trusler. Og vi må jobbe med å følge opp tilfeller der dette skjer. Vi har et forbedringspotensial når ansatte sier de opplever det utrygt i arbeidslivet.

12.05.
Forside

TORS DAG 12. MAI 2022

Nr. 1016 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvn.no

MOTOR
SIDE 28-36

PRØVEKJØRT
Fleksibilitet og
høy komfort

TIPS
Slik vasker du
bilen innvendig

Fædrelandsvennen

NYHETER SIDE 5

Ønsket som ordfører- kandidat

Nominasjons-
komiteen i Høyre
ønsker Mathias
Bernander som
partiets ordfører-
kandidat.

NYHETER SIDE 10

I narkose for å få svar på magesmerter

17 år gamle Clara Emilia Hammond har vært
plaget med store magesmerter i flere år.

NYHETER SIDE 8

Baneheia-saken: Statsadvokaten visste ikke om overgrep- anklage mot Andersen

Førstestatsadvokat i
Agder, Erik Erlend Holmen

STORSTILT SATSING PÅ HAVVIND

Lysødal er et av stedene langs kysten som
konkurrerer om å få montering av havvindmøller.
Området Håusvik har både dybder og areal.
FOTO: USTEN NYGAARD

Sørlandet har en historisk mulighet til å bli Norges hovedstad for den gigantiske havvindsatsingen.

VIDAR UDJØS,
politisk redaktør

Jonas Gahr Støre trakk fram Kristiansand og Agder flere ganger da regjeringens havvindsatsing ble presentert i går. Det er ambisjon om at Norge skal ha omtrent 1500 havvindmøller i 2040. Det skal gi en produksjon som tilsvarer nesten den samlede norske vannkraften.

KOMMENTAR SIDE 3 **ØKONOMI** SIDE 18

NYHETER SIDE 6

På utkikk etter nye lokaler

Vinnemonopolet ser seg om etter nye lokaler
i Kristiansand sentrum. De utelukker ikke
å bli værende i Lillemarkens.

NYHETER SIDE 4

Vil styrke laget rundt lærerne

Leder i oppvekstutvalget, Åse Løvdaal (Ap),
mener det må settes inn tiltak mot vold
mot lærere på kort og lang sikt.

Åse Løvvdal, leder av oppvekst- utvalget

4 Tirsdag 12. mai 2022

NYHETER

VOLD I SKOLEN

Åse Løvvdal (Ap) er leder av oppvekstutvalget. Hun understreker at skolene må tilføres mer ressurser for å gjøre noe med problemene med vold mot lærere. FOTO: Håvard Solberg

– Dette er ikke barnets feil. Det er skolen som har ansvaret for at barnet det er noe galt med.

Fædrelandsvennen intervjuet en lærer om vold i skolen tirsdag 10. mai.

Nils Nilsen (Dn) mener akutte tiltak må til for å bedre situasjonen til lærere som opplever vold og trusler. FOTO: JACOB RICHARD

Negativ adferd må få konsekvenser for elevene, mener Arve Stokkelien (H). FOTO: JACOB RICHARD

Tøft å lese om hvordan mange lærere har det.

Volden mot lærere i skolen tok mye tid da oppvekstutvalget møttes tirsdag. Leder Åse Løvvdal (Ap) mener det må settes inn tiltak både på kort og lang sikt.

KRISTIANSAND

– Det er selvfølgelig tøft å lese om hvordan mange lærere har det, men det er kjempesvært at de sier ifra, sier Løvvdal.

Tirsdag skrev Fædrelandsvennen om økningen av vold og trusler mot lærere i skolene i Kristi-

ansand.

Fra 2020 til 2021 økte antall tilfeller med nesten 24 prosent (fra 600 til 742).

Fleire lærere Fædrelandsvennen har snakket med, forteller at utagerende barn, slag, spark og spyting nå har blitt en del av hverdagen.

Lærerne føler seg maktløse. Selv om det blir registrert avviksmeldinger, opplever de at det skjer like. Skolene mangler rutiner på hvordan de håndterer vold mot lærere.

Tirsdag fikk politikerne i oppvekstutvalget en orientering fra kommunalrådgiver Rune Heggdal og Kristin Slaaen Svendsen (leder beredningsseksjonen).

– Det er en viktig og alvorlig sak som vi som folkevalgte er nødt til å følge opp, sier Løvvdal.

– FLERFAGLIG KOMPETANSE

Ap-politikeren mener det er viktig at det settes inn tiltak både på kort og lang sikt.

Førsteprioriteten blir å styrke laget rundt lærerne.

– Det handler om flerfaglig kompetanse, som kan bidra i skilte situasjoner og ulike lærere. Det tror jeg ikke skolene er bemannet godt nok, dessverre, sier Løvvdal.

Her handler det blant annet om å sette hel- og sosialfaglige ressurser og miljøarbeidere. Ap vil vurdere å fremme et forslag til bystyret om mer midler i forbindelse med tørtiden.

– Det finnes ikke vanskelige barn, men akkurat nå har vi mange barn som har det vanskelig. Vi må trykke de barna samtidig som vi må ivareta lærerne, sier Løvvdal.

– Det er viktig å etablere ressurser ute, for vi vet at noen er mer usatte enn andre. Skoler og barnehager står høyt på denne statistikken, sa Slaaen

– MÅ FÅ KONSEKVENSER

På lengre sikt handler det om å gi skolene mer å rutte med i neste skoleplan i desember.

– Det er nødvendig at oppvekstsektoren og skolene får tilført mer ressurser, det er det ingen tvil om, sier Løvvdal.

Arve Stokkelien (H), som også sitter i oppvekstutvalget, mener ikke mer penger til flere ansatte nødvendigvis vil løse problemene.

– Handlinger må få konsekvenser. Elevene skal gjennom en disiplinerteiser, ikke bare i lag, men hvordan man oppfører seg mot andre. Hvis det ikke skjer noen reaksjoner, gjør vi disse elevene en bjørnetjeneste, sier han.

NYTT PROSJEKT

Kommunen har igangsatt et prosjekt med å etablere samarbeid blant flere tjenester.

Bakgrunnen er en forskrifts-

endring fra 2017 som forplikter arbeidsgiver å kartlegge forhold som kan medføre vold og trusler mot ansatte.

– Per i dag finnes det ikke noe overordnet system i Kristiansand kommune. Vi etterlever ikke kravene, sa BHS-leder Kristin Slaaen Svendsen i møtet med oppvekstutvalget.

Prosjektgruppen har begynt å se på hva som gjøres av rutearbeid, forebyggende arbeid, opplæring, tiltak for å håndtere vold og trusler og opplæring av de som utsettes for vold og trusler.

Forslagene vil bli lagt fram våren 2023, med en anbefaling om hvordan man skal jobbe strukturert med dette i kommunen.

– Mandatet gir rom for å etablere ressurser ute, for vi vet at noen er mer usatte enn andre. Skoler og barnehager står høyt på denne statistikken, sa Slaaen

Svendsen, som er prosjektleder.

– AKUTTE TILTAK

Arve Stokkelien (H) ønsket prosjektet velkommen.

– Dette er en sak vi egentlig har ventet ganske lenge på. Hovedproblemet i denne kommunen er at vi har for få prosjektarbeidere til enhet, sier Stokkelien.

Det gjelder alt fra hvordan man håndterer en anmeldelse, hvordan avviksmeldinger følges opp, til hvordan de ansatte tas hånd om etter en episode.

– Vi mangler et system. Det bør komme noen klare retningslinjer før 2023, sier Stokkelien.

Under møtet i oppvekstutvalget fikk han støtte av Nils Nilsen (Dn).

– Jeg synes ikke vi kan vente til 2023 med å rydde opp i det som avdekket, sa Nilsen.

– Det er våre barn det er snakk

om, og det er selvfølgelig også våre ansatte. Vi trenger noen sett denne prosjektgruppen, men vi må ha noen akutte tiltak i tillegg.

– MANGEL PÅ ALTERNATIVE TILBUD

Stokkelien mener også det mangler alternative tilbud for elever som ikke tåler vanlig skole.

– Det er en del elever som ikke opplever motring og som ganske fort kan bli frustrerte og utagerende. Vi trenger flere motringarenaer for elevene som ikke får det til, som forbygger disse situasjonene, sier han.

Et av tiltakene som allerede er på plass er Jørgensen gård. «Jeg Er Ung»-er for elever som trenger et alternativt skoleopplegg.

FØRST: HÅVARD KARLSEN

hvard.karlsen@dn.no

Både kronikk og leserinnlegg

22 Tirsdag 12. mai 2023

MENING

DEBATTREDAKTØR: MARI HOIVE REITE
E-post: mari.hoive.reite@nno.no
Telefon: 309 19 756

POLITISK REDAKTØR: VIDAR LOQUS
E-post: vidar.loqus@nno.no
Telefon: 352 43 505

KRONIKK

Når små barn slår voksne

Når voksne mennesker føler seg maktesløse mot små barn som truer, sparker og slår dem, enten i hjemmet, på skolen, i barnehagen, ja uansett hvor, da er det noe som er riv ruskende galt. Er det slik at voksne mennesker ikke lenger vet om de har lov å forsvare seg når et barn går fysisk løs på dem?

Lærere og andre ansatte i skole/di, barnehagepersonell og foreldre har over lengre tid fortalt oss hver nye tilfelle der deres arbeidstid/dag går med til å 'hindre' barn som truer og angriper dem. De blir skjelt ut med alt av de styggeste skjelsordene du kan tenke deg, sparket og slått på rygget på osv. Av barn helt ned til 4 års alderen (!)

Jeg har ingen intensjoner om å bruke masse uforståelig jargontrykk eller teorier her, for dette er ment rettet mot 'allgemein' voksne som ukjentlig står og tar imot slag og spark fra små barn. At noen kaller dette systemfeil vil jeg ikke mene så mye om, da jeg ikke kjenner godt nok til hvilke ressurser man står over og hvilke tiltak som iverksettes når vold utøves.

Med dette som bakteppe ønsker jeg å si litt om noen absolutter som finnes i vårt lagelt, for de finnes faktisk, og fordi utsagn om at barn ikke skal snakkes til eller kan stoppes fysisk når det er i ferd med å skade andre mennesker, ikke lenger kan stå uimotsagt.

Uavhengig av alder på barnet så er slag og spark mot andre mennesker ikke annet enn utøvelse av vold! Jo tidligere et barn lærer seg å forstå alvorlighetsgraden i sin atferd, jo større er sjansen for at barnet vil unngå det. Et barn som får 'aksess' for å stå en tilnærmelig voksen i barnehagen, vil av naturlige årsaker kunne tro at det er helt greit å slå andre mennesker. Å definere dette som vold, er ikke enbetryllende med at barnet skal 'straffes' for sin atferd. Reaksjonen må selvfølgelig tilpasses det som har skjedd, alder og modenhet.

Alldri akseptert å bli utsatt for vold og trusler, selv ikke fra et barnehagebarn!
Volden skal ikke aksepteres, men vi kan sette den inn i en forståelsesramme som igjen vil påvirke håndteringen av hendelsen. Ingen barn skal straffes! Straff og sanksjoner er de aller fleste enger om at ikke er en riktig reaksjon. Men barn må vite at ting henger sammen. Når du, kan du faktisk bli slått tilbake, skremme. Verden er brutal, men å skyggelegge fakta om hvordan ting egentlig henger sammen er bare å gjøre barnet

Uavhengig av alder på barnet så er slag og spark mot andre mennesker ikke annet enn utøvelse av vold! Jo tidligere et barn lærer seg å forstå alvorlighetsgraden i sin atferd, jo større er sjansen for at barnet vil unngå det, skriver artikkelforfatteren. FOTO: SHUTTERSTOCK

Utsagn om at barn ikke skal snakkes til eller kan stoppes fysisk når det er i ferd med å skade andre mennesker, kan ikke lenger stå uimotsagt.

net en barnetjeneste. Forvillede må også slutte å unnskyldte barnet sitt når det har utøvd vold. Ikke let østet feil hos den ansatte, men prøv

heller å forstå og finne gode løsninger.
Barn skal ikke under noen omstendigheter få tilgang til å slå andre mennesker!
Lærere og foreldre jeg har snakket med forteller at de har fått beskjed fra offentlige hjelpeinstanser om at de ikke under noen omstendigheter må være barnet når det går løs på dem, eller knuser et grupperom fullstendig. Er det mulig?

Et barn i en slik situasjon skal umiddelbart stoppes ved holdning! Men det må holdes på en forevarlig og omsorgfull måte for å ikke bli skadet.
På barnevernssituasjoner trenes det ukjentlig på trygghet og sikkerhet, og flere institusjoner har faktisk langt færre utageringer enn det noen skole/fo opplever. Hva med å henvende seg til dem for å få trening, for ikke å snakke om forebygging av utagering?

Følgfolk er enige om at grensetting er god og nødvendig omsorg, men da må vi også huske at grensetting ikke bare er å si 'stopp' og legge nye innetider, men det innebærer også å stoppe barn fysisk når det går løs på andre mennesker eller skader seg selv.

Det er heller ikke bra for et barn å ødelegge gjenstander og verdier for tusevis av kroner! Hvem i all verden tror på det?
Det er ingen argumenter at man tillater ødeleggelse for gjenstander kan erstattes. Hvilke stignaler gir det barnet at det kan knuse tre, vinduer og biler uten at det blir stoppet i handlingen? Her snakker vi ikke om melleglass og puslespill som går i bakken, men gjenstander som faktisk kan sende en hel familiekassett rett ned i det dyreste mørke hull.

Noen sier også at bestemte diagnoser eller traumatiske oppvekst-

historier er så alvorlige at barnet ikke må grensettes. Jeg mener sterkt at ingen helsemessige årsaker rettferdiggjør en uansvarlig og potensielt kan være mer skadelig for barnets egen helseprosess, eller i forhold til skadeforholdene utvise utsettelse for om de blir stående stille.
Vi voksne kan ikke vinke disse barna ved å ikke gripe inn fordi man i feil tro, eller er blitt beordret til å tro at barnet ikke tåler at du konfronter det med et fast og bestemt, men kjærlig hånd. Vi kan ikke bare omfavne barnet i freds-tid, men også når barnet trenger det som mest, i deres fortvilelse og smerte.

JIMMY GONZALEZ, seniorrådgiver, barnekt

VOLD I SKOLEN

Med barne- og ungdomsarbeiderens tilstedeværelse, kunnskap om og relasjon til barnet kunne kanskje hele episoden vært unngått, skriver innsenderen om forholdene i skolen som en lærer fortalte om denne uka. FOTO: JACOB L. BUCHARD

Noe har skjedd på barneskolene i Kristiansand

Takk for en tankevekkende artikkel fra Anette Os og Eva Myklebust om situasjonen i Kristiansandskolen.

Som tillitsvalgt i Fagforbundet med ansvar for skolene i Kristiansand ønsker jeg å sette fokus på mulige årsaker til utviklingen og hva som kan bedre situasjonen i årene som kommer.

I tertial-rapporten i 2023 kunne vi lese at rapportering av alvorlig grunnet vold og trusler om vold fra elever mot skolepersonalet hadde en kraftig økning. Siden har det holdt seg vedvarende høyt. Hva har skjedd i denne perioden som kan forklare dette?

Stram økonomi og lærernorm: 2020 ble et svært stramt økonomisk år for kommunene i Norge. Så også i skolen. Ny lærernorm ble innført og det resulterte i noe mer læreresvinner, men for å klare seg økonomisk måtte skolene kutte på andre områder.

I løpet av 2020 forsvant derfor et stort antall barne- og ungdomsarbeidere ut av skolen på grunn av økonomi. De som ble igjen, er i stor grad ansatt på enkeltbarn etter vedtak om ekstra bistand, mens det ikke lenger er økonomi til å beholde de barne- og ungdomsarbeiderne som hadde en «gjenre»-oppgave i klasserommet.

Vi har mange svært dyktige barne- og ungdomsarbeidere i Kristiansandskolen og mange gode saker på ledige stillinger. Nå har vi nesten bare stillinger på under 50 prosent og kun i SFO å tilby. Hvis vi ikke kjemper vår beslektethet og angir for jobber til disse fristyrer jeg at vold og trusler mot ansatte i skolen har kommet for å bli.

ARE HERKROG, lærer i Kristiansand

13.05. Kommentar: Ytringsmot

YTRINGSMOT

Panellet i det som ble en nokså interessant debatt. Fra v. debattleder Kristin Øygarden, Ole Hørtemo, undertegnede, Maja Fleck-Baastian, forfatter Cornelius Jakhelln og filosof Lars Fr. H. Svendsen.

Hvordan skal vi egentlig få til endring hvis ingen sier fra?

Det skjer mye kritikkverdig i hverdagen vår hver dag. Men det får vi sjelden vite noe om.

● La meg ta et eksempel: I fjor på denne tida skrev vi mye om forholdene på Kvinnelinketten og Barne- og ungdomsavdelingen i Kristiansund. Blant annet om lek-kasser fra tak og rår. Politikerne og ledelsen lotte en del straksiltak og grønne skoger.

● Vi i Færdlandssveimen vet at det ikke ser så veldig alvorlig ut at det enn for ett år siden. Vi har sett bilder og videoer som vi ikke kan bruke. Fordi de involverte ansatte frykter å bli identifisert. Og det kan få konsekvenser. Vi har forsøkt å få noen til å skrive debattinnlegg om dagens situasjon. Stille til intervju. Det har foreløpig ikke lyktes oss.

● Mandag forrige uke hadde jeg gleden av å sitte i et panel om ytringsfrihet under Demokratis-ka. Filosof og forefatter Lars Fr. H. Svendsen fortalte om forskere som er redde for å uttale seg i offentligheten, fordi de frykter respon- sen fra kolleger, sjefen osv. Han på- pekte det katteregiet i at de som vet mest om noe, ikke vil si det.

● Som panelledetaker kunne jeg supplere med at dette er noe vi i avisa kjenner godt igjen. Men ikke bare når det gjelder forskere. Men altså sykepleiere, leger, lærere og

KOMMENTAR

MARI HORVE REITE
DEBATTLEDAGTAKEN
marhorve@redaktoren.no

politifolk. For å nevne noen. Min sidemann i panellet var Ole Hørtemo. Mangeflert politisjef i Kristiansund, nå styreleder i Fida og nytt pensjonist. Da vi snakket om dette temaet, kom han med noen ord som er så viktige at alle burde høre:

● «Jeg kommer fra politiet, et autoritært regime. Så hvorfor er det langt færre politifolk som ytrer seg nå? Jo, det er en misforstått bruk av lojalitetsbegrepet. Du skal alltid være lojal oppover. Hvis du ikke er det, ut fra det styret forsvinner, blir du betraktet som lojal i synet. Og da tenker jeg, her er det en mangfoldig hærsking om forskjel- len mellom lojalitet og lydhighet, og det er viktig å sette søkelys på. Derfor burde mange i offentlig sektor, på universitetene og rundt forbi få

opplæring i forskjellen på lojalitet og lydhighet, de skulle heder ha frem- mot ytringsmotet hos flere. Da vil- le vi få et langt mer pluralistisk og mangfoldig ordforhold i det offent- lige rom, og det er det vi ønsker.» (Skrives ordrett fra streamen fra debatten)

● Her fikk jeg gåsehud. For ja, slik burde det være. Men ingen- ting tyder på mer åpenhet og mer ytringsmot i norsk offentlighet. Det er paradoksalt at Hørtemo selv, i etterkant av debatten ikke ønsker å utdype det han sa i et in- tervju.

● For litt siden hadde vi en godt lest sak om åpent kontorlandskap i det nye politihuset i Kristian- sund. Her er det debattpotensiale, tenkte jeg, og åpnet et debattstu- dio om temaet. Nokså overrasken- de fikk jeg flere meldinger fra folk som ba meg tillate anonyme yt- ringer i denne debatten. De men- te nemlig det var helt utenkelig at de som ansatte skulle ytre seg kritisk til åpent kontorlandskap på arbeidsplassen - i avisa med fullt navn. For hva ville sjefen si?

● I møte med kilder som nøler med å si sin mening og la seg in- tervju, så pløier jeg å oppfordre til det Hørtemo kaller ytringsmot. For vil det egentlig skje noe i til- fellet åpne kontorlandskap hvis ingen av dem som kjenner det på kroppen sier mot? Vil det skje noe på sykehuset, hvis alle forholdet seg lojale til systemet og later som

om alt er ok, rapporterer oppover i systemet, mens tak og rør lekker rundt dem?

● Og politiet er selvsagt en histo- rie for seg. Jeg vet ikke hvor mye vi går glipp av på grunn av lite in- formasjon fra politiet. Men det er ikke litt. Det vi får, er gjerne blank- polerte pressemeldinger blottet for relevant informasjon. Som in- gen vil utdype. Det er slik systemet er. For kunne vi ringe leitmenn direkte og få relevant info. Snakke med politifolk på et utrykkessted.

● På arbeidsplass etter arbeidsp- lass er slike rigide systemer inn- ført. Hierarkier som har det til fel- les at ansatte ikke får uttale seg uten å ha klart det med en sjef eller en kommunikasjonssjef. Selv i kommunene, som burde ha been fra ytringsmot, etter lære- re, sykepleiere på sykehjemmene og byråkrater med å bruke stem- men de egentlig har. Og viser opp- over i systemet, til enhetsledere eller kommunikasjonssjefarbeid- dere som gir oss en pryet venging av virkeligheten, i beste fall.

● Noen ganger får vi tips om kri- tikkverdige forhold fra ansatte som ikke under noen omstendig- heter vil kobles til tippet. Men som mener at «dette må dere ta tak i». Ofte en nærmest umulig jobb når vi verken har dokumentasjon eller en historie vi kan videreformidle.

● Så hender det at feil blir avdek- ket. For eksempel at Flekkefjord-

legen fikk utføre den ene fellepe- rasjonen etter den andre, uten at noen reagerte. En historie båret fram av NRK og ytringsmot fra fellepererte pasienter. Nå har sys- temet fått sin straff. Men hvem er systemet?

● For oss som avis, blir vår jobb å få fram de tingene som diverse «systemer» vil holde skjult. Men for å få dette til, er vi helt avhengi- ge av enkeltpersoner med ytrings- mot. De blir stadig vanskeligere å finne.

● Jeg pløier å spørre, når folk kvir- er seg for å ytre seg, for eksempel i tilfellet Sørlandet sykehus: Hvem er det du egentlig du beskytter ved å la være å si noe? Er det sjefen? Sørlandet sykehus? Helge Ser-øst? For det er i alle fall ikke pasienter- ne! Det hadde vært en fordel for oss som sunnforn og avis hvis vi i stedet for systemer som krever ly- dhighet, hadde systemer som opp- fordre til ytringsmot.

● På 90-tallet var min far, som var lokfører, involvert i en dramatisk ansporing en sen kveld. Morgenen etter fortalte han selv om ulykken direkte på NRKs morgensending. Det ville trolig aldri ha skjedd i dag, fordi pressen aldri ville ha fått nummeret, og han selv ville ha vært i et system som ikke tillot det. Og det er et tankeløst.

Intervju med Børge Skåland

SKOLER OG VOLD. Mangler rutiner

Ansatte blir bedt om ikke å registrere avvik

– Mange skoler mangler rutiner som skal følges når en ansatt utsettes for vold av en elev. Vi trenger et system som ivaretar de som jobber i skolen, sier forsker Børge Skåland.

KRISTIANSAND

Han får støtte fra fagforeningene som opplever at ansatte blir bedt om å ikke skrive avvik.

– Alle skoler må ha rutiner på dette. Og de må snakkes om. Hvis ikke, ender rutinene bare opp i en rød perm som står i hylla til berit som slutta i fjor, sier Børge Skåland, førsteamanuensis ved Børge-skolen i Oslo og Akershus.

Han har forsket på lærere som har opplevd trusler eller fysisk vold fra sine elever. Forskningen hans viser at en lærer som har vært utsatt for vold og trakassering fra en elev, sjelden opplever å få støtte i etterkant.

Nylig var han i Kristiansand for å holde foredrag om forskningen sin.

– Mange skoler mangler rutiner som skal følges når en ansatt utsettes for vold av en elev. Vi trenger et system som ivaretar de som jobber i skolen, forteller han.

Jon Oddvar Holthe, nestleder i Skolenes landsforbund, bekrefter at det mangler nasjonale rutiner på hva man skal gjøre dersom ansatte utsettes for vold av elever.

– Det skorter det, sier han.

– IKKE RUTINER I DET HELE TATT

– Alle skoler må få på plass en oppfølgingsplan til hvordan de følger opp læreren, eleven som har vært vitne, og eleven som utførte volden.

Han forteller at ansatte i skolen har fått beskjed om å ikke sende inn alle avvik.

– Jeg har hørt flere si at man får beskjed om å ikke registrere avvik.

Og de som sendes inn, får ikke alltid konsekvenser, sier han.

– Vi hadde nyttig et tilfelle i Ag-

Børge Skåland, forsker på vold på skoler. FOTO: ANETTE OS

– I Agder ser vi at det ikke er rutiner på dette i det hele tatt, sier Jon Oddvar Holthe.

FOTO: SKOLENES LANDSFORBUND

der hvor et avvik ble håndtert med en gang det ble åpnet av lederen, uten at tiltak ble satt inn. Det er ikke slik det fungerer. Det kan ikke opphøres før verneombud og ansatt er med på å fjerne det. I Agder ser det ut til at det ikke

er rutiner på dette i det hele tatt. Leder i Utdanningsforbundet Agder bekrefter at ikke alle avvik hamner i systemet.

– Ja, jeg vet at ansatte opplever at det formidles at det ikke er ønskelig at det registreres avvik. Det er alvorlig, sier Ottar Stordal.

Når ansatte opplever at det skjer ting som ikke er i tråd med lover, regler og retningslinjer, skal det avviksmeldes, mener han.

– Hvorfor det ikke er ønskelig at det meldes avvik kan jeg ha mine tanker om. Det kan være flere grunner til det. Kanskje grunnen er at dersom det meldes inn et avvik, så må avviket håndteres og lukkes, noe som i mange tilfeller kan være utfordrende. Men det er gjettning fra min side.

– Så er det viktig å si at saker

også blir håndtert uten at det meldes avvik, sier Stordal videre.

Denne saka fortalte Fæderlands-vennen om en lærer i Kristiansand som gjentatte ganger har blitt utsatt for vold av en elev. Avvik etter avvik ble meldt inn. Først da han ble sykemeldt ble det satt inn tilstrekkelige tiltak.

De siste årene har volden i skolen økt. Flere lærere har fortalt om lignende historier. Men dette er ikke noe man snakker høyt om.

TABU-TEMA

Børge Skåland peker på at det i mange tilfeller kan virke som elevens rettigheter og vern står sterkest enn lærerens rett til en trygg arbeidsdag.

– Flere ansatte sier det tar lang tid før lederen eventuelt sender

en rapport videre. Og det tar lang tid før tiltak settes inn. Hvis ansatte opplever at ingenting skjer, lar de være å sende inn rapport neste gang.

Han forteller at mange lærere synes det er tabubelagt å snakke om at de ble utsatt for slag og spark av et barn, og at de ikke klarte å holde ro og orden i klasserommet.

– Ikke engang foreldre får vite alt. Mye av det som skjer på skolen, holdes internt. Noen ansatte er gjerne redde for at hvis dette kommer fram, kan de bli anklaget for at de ikke gjør jobben godt nok. Det er et tabu, og sløtt holder man kjelt om.

TEKST: ANETTE OS
anette.os@fun.no

Kommunalsjef skole: – I strid med praksis

KRISTIANSAND

Rune Heggdal, kommunalsjef skole i Kristiansand, forteller at de har rutiner som ligger i kommunens kvalitetssystem. De har også rutiner for såkalte traumatiske hendelser.

Men nå skal det også utarbeides lokale rutiner og lokale handlingsplaner.

– Vi har sett at de lokale rutinene ikke alltid er på plass, og vi jobber nå sammen med bedriftshelsetjenesten med å få gjennomført risikovurderinger (ROS-analyser) og sikre at det utarbeides lokale rutiner og planer.

– Har du hørt om at ansatte blir bedt om å ikke føre avvik?

– Vi har sett at de lokale rutinene ikke alltid er på plass, sier Rune Heggdal. FOTO: JACOB I. RICHARD

– Jeg har ikke hørt om ansatte har blitt bedt om ikke å skrive avvik. Dette er i tilfelle stikk i strid med den praksis vi ønsker.

ANETTE OS

Dette mener Børge Skåland alle skoler må gjøre:

- Lage en plan på hvordan man skal reagere når barn utagerer, sammen med tillitsvalgte, verneombud og ledelse. Ta dette opp

- med foreldre.
- Rutinene må gjøres kjent for alle ansatte.
- Ansatte må sende inn avviks-

- meldinger når de utsettes for vold og trusler.
- Ha kurs om hva man skal gjøre dersom noen utsettes for vold

- eller trusler. Bruk eksempler fra skolehverdagen, og så må de ansatte trene på det - igjen og igjen.
- Ta kontakt med bedriftshel-

- setjenesten etter hendelser.
- Også ansatte som har vært vitne til hendelser, trenger støtte.

ANETTE OS

20.05. Leserinnelegg fra lærer, Songdalen U-skole

I tegn med mellomrom:
horste
er avstille
landsvetten betinger
n i elektronisk form

Freitag 20. mai 2022 37

MENING

VOLD OG TRUSLER

I skolen har læreren delvis mista sin rolle som oppdrager, da vi står i fare for å krenke eleven om vi prøver å velde eller grensesette hen i sin adferd, skriver lærer Trine Sæther.
FOTO: JACOB L. BUCHARD

Ei utfordring som ikke skoler og barnehager kan løse alene

Som lærer er jeg glad for at temnet vold og trusler i skoler og barnehager er satt på dagsorden, og følges tett av Fædrelandsvennen. Dette er en sak det skrives mye om for tida. Økninga i innrapporterte tilfeller av vold og trusler, er en landsomfattende tendens, og altså ikke unikt for Kristiansand.

Jeg leser med glede at oppvekstutvalget allerede har tatt opp saken, og at lederne i utvalget, Åse Lædal, uttaler at det må flere ressurser inn i oppvekstsektoren for å gjøre noe med dette. Da kommunalsjef skole, Rune Heggdal, fikk et direkte spørsmål fra en politiker om han opplevde at sektoren hadde nok penger, var svaret nei. En annen politiker i oppvekstutvalget etterlyste «alternative tilbud for elever som ikke takler vanlig skole».

Ja takk, begge deler tenker jeg, men mener selv at utfordringa med økende vold og trusler ikke lar seg løse med de ovenfornevnte enkle grepene alene.

Jeg hører om barnehagelærere som bevrer stadig mer av tida si på å velde foreldre som trenger hjelp til å sette grenser og til å være trygge i rollen som foreldre. Vi trenger flere barnehagelærere i hver barnehage!

Barna og elevene har ofte sammensatte vansker, og som lærer er mitt mandat og min utdanning sikta mot undervisning og opplæring, ikke behandling. Når vi i skolen ber om hjelp fra andre instanser

som skal utgjøre «laget rundt» eleven, så er det lang ventetid. Når disse instansene har gjort det de mener de kan, så trekker de seg tilbake, eller ut av saken. Skolen står igjen med ansvaret for eleven, uten at noe, eller svært lite er endra. Der jeg jobber har helsesykepleieren alt for liten tid til å følge opp alle elevene som har behov for dette. Hverdagslaget rundt eleven må styrkes!

I skolen har læreren delvis mista sin rolle som oppdrager, da vi står i fare for å krenke eleven om vi prøver å velde

●●● **Opplæringsloven må gi læreren handlingsrom slik at vi kan gjøre jobben vår!**

de eller grensesette hen i sin adferd. Ons eleven opplever at jeg som lærer krenker hen, så er det slik. Elevens oppfatning legges til grunn, og det er jeg som lærer som kommer i ei lei knipe. Jeg kan faktisk bli omplassert eller miste jobben min. Opplæringsloven må gi læreren handlingsrom slik at vi kan gjøre jobben vår!

Detto er ikke bare skoler og barnehager sitt problem. Det er et samfunnsproblem. Det må tilnuk til også utenfor skoler og barnehager. Jeg vil råde kommunens politikere til å sette i verk tiltak overfor foreldregruppen. Et obligatorisk kurs for foreldre i trygg grensesetting bør bli en like naturlig del av ivaretagelsen av barn, som barnevaksinasjonsprogrammet!

TRINE SÆTHER

25.05. Forside og intervju med 3 rektorer

ONSDAG 25. MAI 2022

Nr. 118 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvn.no

Fædrelandsvennen

NYHETER SIDE 10

– Jeg tror vi har vært for feige

Skolepolitiker Arve Stokkelien (H) mener skolen selv har vært for dårlig til å sette grenser for hva som er akseptabel oppførsel blant de unge.

KULTUR SIDE 28

De selger ikke støvsugere. De selger Skandinavias største strandfest.

KVIND LJØSTAD, spireledaktør

10

NYHETER

VOLD I SKOLEN. Rektorer mener det er viktig å ta vare på lærerne

Per-Einar Solheim har vært rektor på Dvergsnes skole i 19 år. FOTO: JACOB RILAND

Ikke fremstill dette som om jeg gjør alt perfekt, for det klarer jeg ikke.

Som rektor sjongler han elever, ansatte, foreldre og kommunen. – Som regel går det fint. Innimellom er det utfordrende. Og noen ganger er det veldig vanskelig.

KRISTIANSLAND

Per-Einar Solheim har vært rektor på Dvergsnes skole i 19 år. Nå har han fått opp øynene for én ting. Det skjedde under et foredrag med Berge Skikland, som har forsket på lærere som har blitt utsatt for vold. Forskeren mener at an-

satte må tas bedre vare på etter voldshendelser på skolen. Og akkurat det punktet traff rektor. – Når vi har hatt hendelser hvor elever har utagert, har vi hatt mest fokus på hva vi kan gjøre for eleven. De har riktignok hatt samtaler med ansatte om hva som har skjedd, gjort undersøkelser og satt inn tiltak der det har vært nødvendig.

IKKE TYDELIGE NOK

– Men vi har nok ikke vært tydelige nok på det med debriefing med ansatte. Jeg kan bli bedt på hvordan jeg jobber med det, sier Solheim, som også er bydelerektor for Bydel Øst.

Han oppfordrer alle ansatte til å melde inn avvik.

– Når eleven slår og kommer med trusler, er det viktig å gi klar

beskjed om at det er uakseptabelt, i samarbeid med foreldre. Men ikke fremstill dette som at jeg gjør alt perfekt, for det klarer jeg ikke.

UTFORDRINGENE

Solheim forteller at det har vært stort fokus på paragraf 9a i opplæringsloven. Den legger blant annet vekt på elevens subjektive

opplevelse av en situasjon. – Paragrafen har blitt en av de største utfordringene ved å være rektor, sier han.

– EN AV DE STØRSTE

Solheim forteller at det har vært stort fokus på paragraf 9a i opplæringsloven. Den legger blant annet vekt på elevens subjektive

opplevelse av en situasjon. – Paragrafen har blitt en av de største utfordringene ved å være rektor, sier han.

– EN AV DE STØRSTE

Solheim forteller at det har vært stort fokus på paragraf 9a i opplæringsloven. Den legger blant annet vekt på elevens subjektive

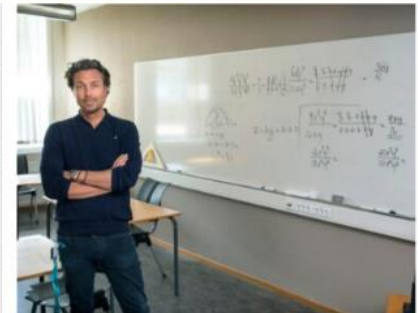
Fædrelandsvennen
Onsdag 25. mai 2022

Fædrelandsvennen
Onsdag 25. mai 2022

11

NYHETER

Høyre-politiker og lærer Stokkelien

Arve Stokkelien er lærer på Gull skole. Han mener skolen må bli fleksibel til å sette grenser for elever som utagerer. FOTO: JACOB RILAND

– Det bør være et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen

Skolepolitiker Arve Stokkelien (H) mener skolen selv har vært for dårlig til å sette grenser for hva som er akseptabel oppførsel blant de unge.

KRISTIANSLAND

– Vi utvikler oss raskt, og det er viktig å ta vare på elevene i oppførsel, sier Stokkelien.

– Det virker som om vi hele tiden skal tilpasse oss, men Stokkelien sier at skolen selv må ta grep.

– Vi mener ikke å vise at det er noe som er galt i et klasserom, men vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

– Vi har lov til å vise at elevene ikke er i kontroll, og vi må ha et hierarki i et klasserom, og der bør læreren være på toppen.

–BØKE TA PÅ MEG–
Det var Stokkelien som eier parti som endret skolen i opplæringsloven for et par år siden. Han mener den bør ses på, ut.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

– Ensom må være enkle valgningen av paragrafen eller så må man endre ordlyden. Det trengs en spesiellisering av hva som er lovens intensjon. Den skal forhandle mobbing av eleven. Så det er i dag opplevd det som skammet av lærere.

– Skammet?
– Det er mange elever som har fått med seg at lærere ikke får lov til å være dem. –BØKE TA PÅ MEG–

– Det er en setting som har vært ofte. Vi går på hva i skolegården. Det skjedde på skilte ut i klasserommet.

28.05.
Forside

HELG

38

GRØNN GRAVFERD
Tilbyr siste reis i
elektrisk båt

32

HISTORIEN OM
BERTESBUKTA

I Bertesbukta på Lund
i Kristiansand har det
blitt stupe og badet i
uminnelige tider. Men
hva er egentlig Bertes
historie?

LØRDAG 28. MAI 2022

Nr. 120 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvn.no

Fædrelandsvennen

«Hvis ikke du går vekk, stikker jeg deg med denne og **dreper deg**»

«X kom med trusler om å **drepe meg, henge meg, knuse vinduene i**
huset mitt og henge familien min»

«Eleven beskriver med bevegelser hvordan X skal **voldta mine små barn**»

«Eleven ble bedt om å gå ut etter å ha vært høylytt og **spyttet på personalet.**
X **dro fram en kniv** mot begge voksne. Var ikke langt fra å treffe lærer i armen»

«Elev ble bedt om å skru ned lyd på pc. **Truer ansatte med kniv** og sa
han **skulle drepe** den ansatte»

«Ansatt måtte til lege for å få stivkrampesprøyte etter å ha blitt **bitt til blods**»

Avviksmeldinger i skolen

Angripes og trues på jobb

Slike trusler er hverdagen på jobb for noen ansatte i grunnskolen i Kristiansand.

Fædrelandsvennen har fått innsyn i de alvorligste avviksmeldingene. **NYHETER** SIDE 4

NYHETER SIDE 6

Vil ha fraværgrensa tilbake

Flere videregående skoler registrerer en markant
økning i fravær mot sommeren. Noen elever ønsker
fraværgrensa og eksamen tilbake.

NYHETER SIDE 7

Fikk endelig utsikten tilbake

Lilli Løvås (96) og naboen ble jempet for
å få tilbake utsikten fra balkongen sine.
Nå er noen av glassene skiftet ut.

31.05. Kommentar

KAN POLITIKERE OG SKOLELEDERE REKKE HÅNDA I VÆRET OG STØTTE LÆRERNE?

Hele 742 tilfeller av vold, trusler og trakassering ble det meldt om til Kristiansand kommune fra ansatte i skolen i fjor.

FOTO: NTB

Jo flere artikler vi skriver om saken, desto tydeligere blir bildet: Bortsett fra de som slås og sparkes, er det få som har brydd seg om voldsbruken mot de ansatte i skolen.

Det er viktig som det er åpenbart: Eleven som utøver vold mot ansatte i skolen, trenger hjelp.

Men det gjør sannelig de som utsettes for volden også. Og det er det resten av denne kommentaren skal handle om. Fordi de nesten ikke har vært tema ellers i samfunnsdebatten.

Og fordi det er et totalt uakseptabelt bilde Fæderlandsvennen har tegnet på reportasjeplass de siste ukene.

Det vil si: Bildet har vært der lenge. Men lærere, fagarbeidere og andre voksne personer har ikke turd å fortelle om det. Ledelsen ved flere skoler – og kommuner – har ikke villet gjøre noe med det. Politikerne har ikke villet høre om det. Og alle vi andre har ikke visst om det.

Ingen annen yrkesgruppe hadde funnet seg i å bli utsatt for så mye vold. Men ansatte i skolen har måttet stå i det. De som jobber i barne- og ungdomsskolen har over fire ganger så høy risiko

KOMMENTAR

VIDAR UDJUS
POLITISK REDAKTØR
@vidarudjus

for å bli utsatt for vold og trusler sammenliknet med yrkesaktive ellers i samfunnet.

Hvorfor har de ikke sagt ifra langt tydeligere, langt tidligere? Ut ifra alle de sakene vi har skrevet, er det tydelig at ett av svarene på det spørsmålet henger sammen med et annet spørsmål: Hvorfor finnes det ikke en, tydelig oppskrift på hva som skal skje når en lærer eller andre ansatte blir spur-

ket, slått, lagget, klistet eller utsatt for alvorlige trusler?

Det eneste som virker sikkert i dag, er at vold mot ansatte i skolen knapt får konsekvenser. Hvis ikke den voldsutsatte tilfeldigvis har en god leder.

Læreren eller fagarbeideren skal rett nok skrive en avviksmelding. Men deretter skjer det lite. Da tenker nok mange, slik de fleste andre ville tenkt: Hvorfor ta seg bryet med å skrive slike meldinger?

Hovedvernombud for skolene i Kristiansand, Karianne Skoland, kaller det da også for skolebom å bare se på tallene som rapporteres. Fordi måltallene er så store.

Men konsekvensen av at ikke alt rapporteres, er at det underrapporteres. Dermed minsker sannsynligheten for at det gjøres noe meningsfullt med dette alvorlige samfunnsproblemet.

I stedet øker sannsynligheten for at lokale lærere og fagarbeidere leter etter feil hos seg selv når de utsettes for vold. Kanskje må-

ter de også en skoleledelse som synes det er lettest å be dem se på sin egen adferd. Og som i så fall igjen ledar til en uberegnlig skamfølelse. Det har i alle fall vært krevende for våre reportere å finne lærere eller fagarbeidere som ønsker å snakke om problemet utad. Dessuten større kred til hun som turde.

Samtidig er det på sin plass å rose Kristiansand kommune for å gi oss, og dermed leserne, innsyn i alle avviksmeldingene som tross alt er sendt inn. Dermed får vi alle et inntrykk av voldens nivå.

Det er også langt fra sikkert at manglende oppfølging fra den enkelte skole eller skoleledelsen i kommuner og fylker skyldes uvilje. Det er derimot grunn til å tro at også de har fått med seg både tonen i samfunnsdebatten og konkrete paragrafer. Som har det til felles at elevenes rettigheter er styrket.

Det er vel og bra. Det samme er hensikten bak Opplæringslovens § 9A. Den er ment å styrke rettighetene til elever som merter seg utsatt for mobbing eller trakassering. Men den samme paragrafen er også ganske dramatisk.

I alle fall skjønner lærerne tegninga. For elevene har fått definisjonsmakten. De avgjør når en lærer går for langt. For eksempel: Har læreren lov til å holde fast en elev som slår og sparkes? Bare at det spørsmålet stilles, viser at det har gått for langt. At politikere har latt det gå for langt. I lærernes dialoger.

Mange av de samme politikerne har for øvrig i årevis snakket om å styrke deres autoritet. Men det monnsatte har skjedd. Nå er det på høy tid at politikere gjør noe for de voksne i skolen. Og at ledelsen i fylker, kommuner og ved den enkelte skole følger opp.

Ett tilbak kan for eksempel være å lage en systematisk og tydelig plan for hva som skal skje når en lærer eller fagarbeider utsettes for vold. Kanskje vil ikke en slik plan fjerne problemene der og da. Men det vil i alle fall vise den enkelte ansatte at vold ikke er akseptabelt. Og at både skolen kommunen og samfunnet står bak dem.

Den støtten kjemmer de ikke på i dag.

31.05. Kronikk og leserinnelegg

16 Tirsdag 31. mai 2022

MENING

DEBATTREDAKTOR: MARI HØRVERETE
E-post: mari.horverete@nrk.no
Telefon: 900 19 758

POLITISK REDAKTOR: VIDAR LUGUS
E-post: vidar.lugus@nrk.no
Telefon: 952 43 505

KRONIKK

Barn blir ikke bedre ved at voksne får de til å føle seg verre

Med jevne mellomrom rettes medias søkelys mot vold og utagering i skolen. Den siste tiden har det vært skrevet om en hverdag for lærere som inneholder slag, spark, vold og trakassering.

Forskning viser at de færreste lærere opplever å få støtte i etterkant av at man har vært voldsutsatt. Ansatte i skolen opplever seg dårlig ivarettatt, og det etterlyses nasjonale retningslinjer for hva man skal gjøre hvis man utsettes for vold av en elev.

I Agder rapporteres det om lærere som blir bedt om å ikke registrere avvik.

Lærere har krav på en trygg arbeidshverdag og jeg forventer at skoleledelsen tar grep for å sikre oss dette i form av praktiske ferdigheter og støtte.

Jeg stiller meg på samme tid spørrende til en del av saksene som har dukket opp i debatten den seneste tiden. En som har uttalt seg er skolepolitiker og lærer Arve Stokkelien. Han henviser til en metode som i mine øyne i beste fall er et gull fra fortiden, og jeg har behov for å si at han ikke snakker på vegne av oss alle.

Han snakker om konsekvenser, utvisninger og anerkjenninger. Han hevder at vi ved å ta i bruk denne type metoder vil få elever og foreldre til å forstå at slik atferd ikke er akseptabel. Til å representere et parti som frakter kunnskapsbasert skole fremstår forslagene rimelig kunnskapsløse. Vi må selvsagt ha strategier og verktøy for å kunne deeskalere og håndtere vold, men det er ikke her hovedarbeidet ligger.

Jeg mener vi må starte med hvilken forståelse vi har for barn som utøver vold mot lærere og medelever. For all atferd er kommunikasjon. Og så voldsaktig atferd. En uhensiktsmessig og skadelig form, men like fullt en form for kommunikasjon.

Bak det voldsomme uttrykket kan det være et barn som lever i fattigdom, i høykonflikt eller som har vondt opplevelser med seg. Det kan være barn med medfødt sårbarhet eller barn som har mye angst eller skam. Videre vet vi at utfordringer gjerne vokser frem i ubalansert samspill med voksne, og at utfordringene ikke nødvendigvis har samme uttrykk hjemme og på skolen. Det er uregulert barn trenger eller mest, er voksne som selv er godt regulerte. Voksne som tar ansvar for relasjonen, og skaper trygghet og tilhørighet.

Arve Stokkelien er lærer på Grin skole. Han mener skolen må bli flinkere til å sette grenser for elever som utagerer. I denne kronikken får han svar fra lærer Eli Aune Andresen. FOTO: KJARTAN REILLAND

Belønning og straff er ikke utviklet for å fremme barns trivsel, tillit og læring. Snarere tvert i mot: Det er utviklet som en enkel metode for lærere og foreldre.

Er det noe disse barna får mye av så er det nettopp reaksjoner. Barn som strever med regulering og utøver vold, opplever daglig det vi betegner som naturlige konsekvenser.

En naturlig konsekvens for et barn som går ut en kald vinterdag uten jakke vil være at han begynner å fryse. En naturlig konsekvens for et barn som slår, vil gjerne være at medelever trekker seg unna. Enest foreldre uke hørte jeg om en elev som får være med på kamper, men ikke på trening. Og om et barn som ikke inviteres i bursdager. Dette skjer hele tiden, selv om vi vet at det siste disse barna trenger å føle på er ytterligere ekskludering utenfor. En usunnlig konsekvens for samme barnet vil være det vi lærer på fører av anerkjenninger, gjensittig og utvisninger.

Belønning og straff er ikke utviklet for å fremme barns trivsel, tillit og læring. Snarere tvert i mot: Det er utviklet som en enkel metode for lærere og foreldre, med ingen annen effekt enn at vi får statusert ut det er vi som bestemmer. Et poeng absolutt alle barn er smertelig klar over fra før.

Vi tror vi bedømmer atferd, men resultatet er at barnet føler

seg evaluert som menneske, og får bekreftet at «her hører ikke jeg hjemme. Jeg er ikke god nok». For det er også på skolen identitetsutvikling og selvbiode blir til. Og barn blir ikke bedre ved at voksne får det til å føle seg verre. Her trenger de veiviser og rollemodeller. Ryggstøtte, varme og tydelige voksne som peker på hva barna kan gjøre, heller enn å rette fokus på det som er galt.

Relasjonen min til elevene mine er mitt aller viktigste redskap. Jeg tenker og så at denne fort blir skadelidende hvis jeg skal møte barnets smerteuttrykk med konsekvenser basert på atferd. Jeg tenker man holder barn spørre «hva kommuniserer barnet med atferden? Hvilket behov trenger vi å møte? Og hvilke andre voksne må jeg gjerne lag med her?».

Og her stiller jeg meg videre svært kritisk til Stokkelien sitt forslag om et «tilbakemeldingssystem», som om det å også få foreldre til å føle seg dårlige vil bidra til

en bedring av situasjonen. Misforstå meg rett, dialog med foreldre er viktig, men den skal bære preg av voksne, gode krefter som forenes for å støtte et barn i utvikling, heller enn en kanal for informasjon om negative hendelser.

God dialog og relasjon kan til og med aktivere den viktige landby med omsorg. En foreldregruppe som slår ring om de sårbare barna, og strekker seg for å inkludere et barn som strever.

Så ja! Vi trenger definitivt flere ressurser i skolen. Ressurser med en dyptgående forståelse av de sårbare barnas smerteuttrykk. Først når man møter barnet med det det har behov for, nemlig trygghet og forståelse, er man i posisjon til å hjelpe det med å endre atferd og få det bedre.

ELI AUNE ANDRESEN, lærer ved Skattevik skole

VOLD

Vold i skolen øker

Det var skremmende lesning i lørdagens avis 28. mai at volden i skolen øker.

BILDE: NTB/REUTERS

● Egentlig er jeg ikke overrasket. Hvorfor ikke?

Ja, hva er det barn ser på nettet, på tv? Hva med alle dataspillene som barn elsker, som handler om skyting og knivstikking. Det er en kjent sak at barn tar etter det de ser. Barn har vansker med å skille fantasi fra virkeligheten. I fantasi- og voldsfilmene reiser en knivstakket person seg – virkeligheten er sjelden slik.

Hvorfor sendes så mye vold? Hvorfor lar vi barn se så mye vold når vi vet at vold avler vold...?

EVA FIDJELAND, Kristiansund

02.06. Kronikk

VOLD I SKOLEN

Hvis ikke bruk av vold og trusler i skolen møter noen form for reaksjoner, så gjør vi en bjørnetjeneste mot de elevene som utøver dette og, ikke minst, de som utsettes for det, skriver lærer og politiker Arve Stokkelien. FOTO: KJARTAN BELLAND

Negativ adferd må korrigeres

Negativ atferd må korrigeres, og korrigering av atferd er ikke et overgrep mot et uskyldig barnesinn.

Tvert imot er det en helt nødvendig del av den unges vei mot voksenlivet. Hvis ikke bruk av vold og trusler i skolen møter noen form for reaksjoner, så gjør vi en bjørnetjeneste mot de elevene som utøver dette og, ikke minst, de som utsettes for det.

I Norge har vi i utgangspunktet tre grunner til bruk av straff/konsekvenser ved lovbrudd i samfunnet, individualpreventiv (lære den enkelte til å ikke å gjenta handlingen), allmennpreventiv (vise andre konsekvensene, slik at andre ikke gjør det samme) og til sist beskyttelse samfunnet mot dem som utøver lovbrudd. Ved at det ikke reageres mot vold og trusler i skolen, så svikter vi både punkt 1 og punkt 2. Den som utøver vold og trusler møter ingen reaksjoner, fortsetter med det og atferden spre seg til andre. Noe som igjen gir ut over samfunnet rundt, i dette tilfellet skolen.

Som et eksempel på hvordan vold og trusler håndteres i dag, så kan jeg trekke frem at for noen uker siden ble en ansatt ved en ungdomsskole i Kristiansand slått til av en elev. Hva ble, etter nye fren og tilbake, reaksjonen fra oppvekstsektoren i kommunen? Ingen reaksjon overfor eleven, mens den ansatte ble beordret til å gjennomføre konflikthåndteringskurs! Det er slik vold mot ansatte håndteres i skoleverket. Er jeg helt alene om å mene at vi er på vilje veier? Sikkert jeg kjenner til saken er offeret fremdeles sykemeldt, beskjeden om konflikthåndteringskurs gjorde hen ikke friskere.

Et annet viktig moment i saken om voldsbruk mot voksne

i skolen, er det som ikke fortelles. Elever som bruker vold eller trusler mot voksne, bruker også, faktisk i større omfang, vold og trusler mot andre elever. Dette fremkommer ikke i form av avvismeldinger, noe som gjør at vi ikke har god statistikk, men alle som har vært ansatt på skolen er godt klar over dette. Heller ikke her har skolene tradisjoner for at det i særlig grad blir iverksatt reaksjoner. Dette er noe som gjør at mange lærere opplever at elevene som utsettes for vold og trusler blir sviktet.

Så til spørsmålet om straff og konsekvenser. En anmerking er ingen straff, slik jeg ser det, er en oppførselsanmerkning en beskjed til hjemmet om at det har skjedd et brudd på skolens oppførselsreglement. Ni av

●● **Utvisninger og skolebytter er den strengeste konsekvensen skolen har mulighet til å bruke, og blir i dag svært lite brukt.**

ti foresatte vil sette pris på å få en slik beskjed hurtig, slik at de kjøper seg en taks i det, i stedet for å få beskjed på en konferansetime lang tid i etterkant, hvor det kanskje har foregått en negativ utvikling over lengre tid. Så skal det sies at kommunen enda ikke har greid å stable på beina et enkelt system som gjør at foresatte og skole lettvis kan kommunisere slike henvendelser med hverandre.

Utvisninger og skolebytter er den strengeste konsekvensen skolen har mulighet til å bruke, og blir i dag svært lite brukt. Kanskje bør det nå komme en diskusjon rundt bruk og praktisering av disse? Byttrytt i Kristiansand har faktisk vedtatt at i alvorlige mobbesaker, så er det

den som mobber som skal bytte skole, ikke offeret. Dette praktiseres ikke, i stedet ser vi flere eksempler på at offeret ikke orker mer og bytter skole, mens mobberen blir.

Hvilke tiltak bør vi så sette i verk for å snu denne negative spiralen?

1. Vold og trusler mot ansatte og elever skal ikke aksepteres og tolereres, og en eller annen form for reaksjon må skje så hurtig som mulig.

2. De som utsettes for vold og trusler, må møtes av kommunens og skolens ledelse som det de er, ofre, og ikke lefe seg mistenkeliggjort, slik mange går tilbakemelding om nå.

3. Vi må få i gang et hurtig, effektivt, lettvis og standardisert kommunikasjonsystem mellom skole og hjem. Tidlig innsats på de små tingene vil forebygge mer alvorlige saker senere.

4. Alternative mestringstiltak nær må gjenopprettes, styrkes og utvides. Det å oppleve mestring er utrolig viktig for alle mennesker, ikke minst barn og unge. Dessverre er det en del elever som ikke opplever dette innenfor den standardiserte skolehverdagen, disse bør da få alternative skoletilbud for kortere eller lengre tid.

Utviklingen ser dessverre ut til å gå i gal retning, og hvis noen av tiltakene som skisseres over blir iverksatt, så skal jeg personlig heller kunne leve med stempelet som en autoritær mørkemann. Fordi jeg er hellig overbevist om at hurtige og konkrete reaksjoner mot vold og trusler vil gagne både de som utøver det og de som utsettes for det.

Og heldigvis er det 99 prosent av elevene som, så godt som aldri, utøver vold og trusler, det må vi ikke glemme!

ARVE STOKKELIEN
Lærar og bystyremedlem for Høyre

03.06. Kronikk

KRONIKK

Generasjon aspeløv

Oppdrar vi barna våre til å bli selvstendige unge voksne?
Det er et spørsmål jeg grunner stadig oftere på, særlig etter at jeg ble mamma for første gang i fjor sommer.

Som folkevalgt og arbeids- og sosialpoliti-ker har jeg besøkt mange kommuner for å lære og lytte til lokale utfordringer innen utenforskap og arbeidsliv. Overalt får jeg høre: «Stadig flere unge faller utenfor».

Følg SS8 har det fra 2015 til 2020 blitt over 70 prosent flere uløstetrygde mellom 18 og 24 år. Hvorfor?

Etter å ha snakket med ansatte i NAV, kommuner, bedrifter og privatpersoner over hele landet frykter jeg at vi er i ferd med å oppdra barna våre til å bli for skjee til å ta ansvar for eget liv.

La meg ta noen eksempler jeg har blitt fortalt og sett på nært hold.

En 17 år gammel gutt har sin første uke som nyliggjetting. Han må bli fortalt at han må påke med niste på jobb, at han må kle seg med ull når han jobber ute på vinteren og at det får konsekvenser hvis han ikke kommer på tiden til jobb.

En 19 år gammel jente har nettopp fullført videregående og fått generell studiekompetanse. Hun har ikke lyst til å studere, og går for å ta seg «ett år på NAV». To av venninene skal også det. Ett år etter vet hun fortsatt ikke hun vil. Nå føler hun seg mislykket, hun er deprimert og har ingen motivasjon. Legen skriver en legeerklæring, det står det «utnattelses». Nå slipper hun å følge NAV sine krav til arbeidsledige.

En 19 år gammel gutt droppet ut av første året på lærerstudiet, han følte ikke helt det passet ham. Han flyttet hjem til foreldrene. 4 år senere er han fortsatt på gutterommet, han har ingen utgifter og ingen forpliktelser. Han har utviklet sosial angst og låser seg inne på rommet hvor han lever i sin verden, på internett.

Er det systemet som ikke fungerer eller er det samfunnet som ikke fungerer?

Jeg tror vi må tilbake til starten. Helt tilbake til svangerskapet og permisjonstiden for å forstå utviklingen som har skjedd i samfunnet.

Når man blir gravid, får man nye og god informasjon fra helsevesenet, i tillegg florerer sosiale media og søkelista i Google med mer og mindre gode råd. Særlig hvis man ammer. Ikke spis kål eller sterk mat, ikke drikk melk el-

Etter å ha snakket med ansatte i NAV, kommuner, bedrifter og privatpersoner over hele landet frykter jeg at vi er i ferd med å oppdra barna våre til å bli for skjee til å ta ansvar for eget liv, skriver stortingsrepresentant Anja Ninasdotter Abusland, her med datteren sist høst.

FOTO: JACOB BUCHARD

Vi må unngå at vi utvikler en generasjon aspeløv.

ler spis egg, ikke spis jordbær og ikke drikk for mye brus. Fordi det kan være at ditt barn reagerer på det. Og der har vi det. Det kan være, men følg mammaforumet og kvinnetidsskriftet bør man holde seg helt unna alt som kan være, for sikkerhets skyld.

Så er det dette med søvning, da.

Hvor mange dupper på dagen bør babyen ha? Hvor ofte bør en gi melk på natta? Skal baby sove i egen seng eller skal man samsove? Og når er det egentlig babyen skal sove på eget rom?

Slik fortsetter det, gjennom alle milepælene under graviditeten og permisjonstiden.

Hvis man da har brukt så mye tid på å bekymre seg, på å være på den sikre siden, på å forebygge alt mulig rart, er det vel heller ikke unaturlig at man fortsetter den tankegangen resten av oppdragelsen.

Ikke misforstå meg, jeg er klar over at jeg setter det på spissen. Som mamma vet jeg at alle foreldre elsker barna sine og ønsker kun det beste for dem. Men det er nettopp det da. Gjør vi dem, i vår hver etter å gjøre det beste for dem, en hjertenesse?

For hva er det som skjer når barnet aldri har lært å kjede seg? Aldri trengt å finne på aktiviteter på egenhånd fordi man er på turn, har uendelig med leker eller blir underholdt via en skjerm.

Hva er det som skjer når barn blir vant til at alt blir ordnet for dem? Pappa smører niste, løsmepengene kommer hver måned uansett, kalenderen er full av fristidsaktiviteter og uansett hva som skjer så fikser mamma det.

I vår hver etter å være gode foreldre kan vi ta vekk noe av grunnlaget for at barna våre som unge voksne skal forstå at man faktisk er ansvarlig for eget liv, og at man har et ansvar for å bidra til fellesskapet. Vi bygger ikke myndige voksne gjennom å skjerme barna våre fra all smerte, at mamma og pappa passer på at alt i hverdagen går på skinner og gjennom å bygge

opp forestillingen om at staten er en fjern og autistisk ressurs som står til disposisjon når man måtte ønske.

Fellesskap blir skapt av selvstendige mennesker som stiller opp for dem som trenger det. Jeg mener derfor at vi som foreldre må tørre å oppdra myndige ungdommer. Vi må lære dem om livets opp- og nedture. Vis dem at usikkerhet er en naturlig del av livet og gi dem ansvar.

Det vil være et viktig bidrag for å snu utviklingen med at stadig flere unge faller utenfor - og for at vi også i fremtiden skal ha en vellevd stat som kan ta vare på de som trenger det. Vi må unngå at vi utvikler en generasjon aspeløv.

ANJA NINASDOTTER ABUSLAND, stortingsrepresentant og arbeids- og sosialpolitisk talsperson for Sp

03.06. Nyhets- sak

28

HELG

Fædrelandsvennen
Fredag 3. juni 2022

Fædrelandsvennen har de siste ukene skrevet om en økende bruk av vold og trusler mot ansatte i skolene i Kristiansand. Lærere har gitt uttrykk for at de opplever det vanskelig å håndtere utagerende elever. Flere skoler mangler en egen plan på hvordan de skal følge opp ansatte.

Oppvekstdirektør Kristin Eidet Robstad mener samarbeidet mellom foreldre og skole må bli bedre. Hun mener anmerkninger ikke er løsningen.

Nyhetsintervjuet

– Noen ganger er foreldre helt fortvilet, og vil ha hjelp. Andre ganger synes de skolen gjør en elendig jobb.

KRISTIANSAND

– Hva er mest krevende i denne situasjonen?

– To ting. Det er vondt at ansatte utsettes for skader eller får traumer fordi de har gjort jobben. Og det er ille at barn er i så vanskelige situasjoner i livene sine. Vi må ivareta barna på en bedre måte, for klarer vi det, klarer vi å ivareta de ansatte bedre også.

– Klarer du det i dag?

– Nei. Hadde vi lykkes hundre prosent med det, hadde ikke situasjonen vært slem. Her må vi fortsette å jobbe, men det krever samarbeid med foreldre og på tvers av fylkesnappene. Dette er et krevende tema å snakke om.

– Hvorfor det?

– Fordi det er vanskelig for den jevne avlener å forstå hvor komplisert det er. Hvis du leser at mange lærere har opplevd vold og trusler, så kan man tenke: «berlig land, kan du ikke bare nekte det til politiet?»

– Det gjør vi i noen tilfeller, og kanskje må vi vurdere å gjøre det mer. Om det var slik at anmerkning endret atferden til barn som strever med voldssomme uttrykk, så ville vi gjort det. Men så enkelt er det ikke. Det er krevende å formidle til folk at vi fortalte og at vi jobber med det, men det ser så puslete ut.

– Puslete?

– Ja, vi sier jo alltid at vi skal på gjennom rutine. Jeg vil ikke være en som bare svarer det, for jeg forsøker at det er vanskelig å håndtere i livssituasjoner. Det handler om barneskjebner, som på ulike vis har utfordringer. Og det gjelder familier rundt.

– Ser du behov for å endre noe i skolen?

– Ja, vi må endre ting. Vi er i oppstarten av kompetanseskriving for fagarbeidere, som ofte er i slike situasjoner. Og vi vil jobbe sammen med verneombud og ledere for å se på andre tiltak vi har sett inn. Vi ser også på hvordan vi kan følge opp rutinene våre bedre, og være i forkant.

– Flere ansatte savner konsekvenser for elever som kommer med trusler og vold. Settes det inn nok konsekvenser i dag, slik du ser det?

– Jeg skjønner at du spør, men det kommer an på situasjonen. Konsekvensen må tilpasses den enkelte elev. Vi har en anmerkningstri skole nå, og det ønsker vi å fortsette med. For noen kan anmerkninger fungere. Men for de få som strever, blir anmerkninger en ekstra belastning.

– Er det riktig å ta hensyn til de få, i stedet for elever det kan fungere for?

– Ja. Hvis vi tenker om vold og trusler, så leser vi forskning som peker på hva som virker. Når det gjelder elevene som strever, har ikke anmerkninger en effekt. Hvis du for eksempel kommer fra et hjem som er vanskelig, som er preget av stress og vold, og så kommer du på skolen og får anmerkning, så gjør det ikke at livet ditt endrer seg. Jeg har i alle fall til gode å se at anmerkninger hjelper oss.

– Vurderer dere å innføre det?

– For nå, nei.

– Arve Stokkelien uttalte at det bør være hierarki i klasserommet, og der bør lærere være på toppen. Er du enig i det?

– Ja, det er ingen tvil om at læreren skal være lederen i klasserommet. God klasseledelse handler om at lærerne klarer å

balansere mellom å vise omsorg samtidig ha høye forventninger til elevens faglige og sosiale læring. Det skal være ledelse i klasse, og en konsekvens som er tilpasset til barnet.

– Hvilke konsekvenser kan det da være?

– Det er ulikt i hvert tilfelle. Det viktigste i salene med barn som strever, er å gi dem hjelp, og bygge opp gode relasjoner til de voksne som skal ivareta dem. Det virker aller best, viser det seg. Når det er sagt, ligger hver klasse et sett med egne regler, som handler om hvordan skal vi være mot hverandre. Og så har vi ordensregler, hvor en konsekvens kan være å få nedsett ordensregel.

– Er det nok?

– Om det hadde vært så enkelt som å bare være strengere, bare ringe mer til mor og far, så ville vi gjort det. Men det har vært forsøk i veldig mange år, og volden i skolen er det like fullt.

– Oppføringsloven du har fokus på elevens subjektive opplevelse. Har elev og forelder fått for mye makt i skolen?

– Jeg vet at akkurat den paragrafen kan være vanskelig å håndtere for de ansatte noen ganger. Den kan føles urettferdig. Men å snakke om maktforhold i disse situasjonene er vanskelig.

– Burde paragrafen endres?

– Nei. Paragrafen skal sørge for at eleven blir ivarettatt på en bedre måte enn far. Den var nødvendig å få på plass. Men vi burde absolutt kunne diskutere de utfordringene en slik lovgivning gir.

– Hvilke utfordringer da?

– At ansatte synes det er krevende å følge opp og finne de beste løsningene.

– Hvordan opplever skolen i Kristi-

ansand samarbeid med foreldre når det gjelder avvik?

– Noen ganger er foreldre helt fortvilet, og vil ha hjelp. Andre ganger synes de skolen gjør en elendig jobb, og er helt usigende i de konsekvensene vi gir. Det er hele spekket. Vi må bli bedre på foreldresamarbeid, og å diskutere hverandres ansvar.

– Og hva er foreldres ansvar?

– Skolen skal i samarbeid med hjemmet danne mennesker, da må det være et samarbeid med foreldre. Der har foreldrene ansvar i forhold til sitt barn og oppdragelse.

– Har foreldre for høye krav til hva skolen skal gi barna?

– Det som kan være vanskelig for foreldre å forstå, er at det er 28 barn og en lærer i en klasse. De ressursene vi har er vedtatt politisk – og de skal vi i bruke godt vi kan. Vi må også snakke om begrensningene det gir.

– Er det nok voksenpersoner i skolen?

– Ikke alltid. Vi kunne ønske oss flere miljøarbeidere, helseyskepleiere og sosialarbeidere. Og i noen tilfeller, når det gjelder vold og trusler, så har familiene som strever sammenstøtt problemer. Da trenger man noen som kan koordinere laget rundt eleven, og noen ganger kunne man ønske seg mulighet til å gjøre mer enn vi kan i dag.

– Har du tips om vold i skolen? Du vil jeg gjerne høre fra deg. Ta kontakt på anette.assfym.no

TEKST: ANETTE OS

avette.assfym.no

29

HELG

Fædrelandsvennen
Fredag 3. juni 2022

FOTO: LARSEN & LARSEN

04.06. Nyhetssak

Fædrelandsvennen
Lørdag 4. juni 2022

ALVORLIG. Hendelse på skole

Mindreårig pågrepet

En mindreårig gutt skal ha svingt en kniv mot en medelev. Nå er han satt i varetekt siktet for flere episoder med vold og trusler.

KRISTIANSAND

Det var i 12-tiden tirsdag denne uka at politi og ambulanse rykket ut til en videregående skole i Kristiansand etter meldinger om en truselsituasjon.

En uoverensstemmelse mellom to mindreårige gutter ved skolen førte til at en av guttene med stor kraft svingte en kniv mot den andre gutten.

Delar av hendelsen ble fanget på video.

«Slaget» med kniven traff kun jakken til den fornærmede gutten, etter det Fædrelandsvennen kjenner til.

I fengslingskjennelsen fra Agder tingrett erkjenner gutten straffskyld for å ha svingt kniven mot gutten. Han hevder derimot at han benyttet en saks.

– Jeg har ikke kommentar til saken på nåværende tidspunkt, sier guttens forsvarer Bjørge Usterud Tveito til Fædrelandsvennen.

– SVÆRT ALVORLIG

Fædrelandsvennen mottok flere tips i etterkant av episoden tirsdag og fikk bekreftet fra operasjonsleder i Agder politidistrikt at det hadde vært en truselsituasjon ved en videregående skole i kommunen.

Ifølge fengslingskjennelsen skal den siktede gutten i løpet av de siste to ukene ha vært involvert i flere alvorlige våldssituasjoner.

I flere av dem har han vært bevæpnet med kniv eller saks.

– Truslene som tiltalte har fremsatt er av svært alvorlig art. Han har truet med å drepe flere ulike personer i ulike sammenhenger. Truslene har

Politiet pågrep en mindreårig gutt etter en alvorlig knivepisode ved en videregående skole i Kristiansand.

ARKIVFOTO

også blitt fremsatt mot personer siktede ikke har hatt noen forutgående konflikt med, står det i kjennelsen fra Agder tingrett.

VARETEKTSURROGAT

Grunnet guttens alder og psykiske helsestilstand, ble det bestemt at han skal settes i varetektsurrogat i stedet for en ordinær varetektsfengsel.

Det vil si at han vil legges inn på sykehus - hvor han kan holdes mot sin vilje - de neste to ukene.

Rektoren ved den videregående skolen bekrefter at det oppstod en hendelse utenfor skolebygningen tidligere i uka, og sier de berørte elevene er ivarettatt.

– Det var en hendelse med noen elever utenfor skolen som gjorde at vi valgte å ta kontakt med politiet. De kom og ordnet opp i saken og elevene ble godt ivarettatt i etterkant, sier rektoren til Fædrelandsvennen.

Politikur i saken, Thea Hobbeid, var ikke tilgjengelig for en kommentar til saken fredag.

ANDERS MJAALAND

07.06. Leserinnelegg

DEBATTINNEGG må være på maks 2500 tegn med mellomrom.
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte.
Marskepler og bilder refunderes bare etter avtale.
Oppgi fullt navn, adresse og telefon. Fødselsdatoen i tillegg
seg retten til å lagre og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form.
Adresse: debatt@fun.no

Torsdag 7. juni 2022 19

MENING

SKOLE

Min sønn har for mye entusiasme, for mye glede, for mye å vise, for mye energi og for mye iver etter å undre seg og forstå. Han er for mye seg selv til å passe inn i rammen som er laget for hvordan skolebarn skal være, skriver en mamma. FOTO: SHUTTERSTOCK

«Æ passer ikke inn på skolen æ, mamma»

Et par måneder inn i første skoleår konstateres det fra minstemann at skolen ikke er for sånne som han. Jeg tilstreber å svare ærlig til mine barn, men her kommer jeg til kort, for han har helt rett.

Han passer ikke inn i rammen som er laget for hvordan skolebarn skal være. Han har for mye entusiasme, for mye glede, for mye å vise, for mye energi og for mye iver etter å undre seg og forstå. Han er for mye seg selv, og den rammen som rommer hva et skolebarn skal være, er for liten til å romme ham.

«Æ får bare kjefte», sier han.

Allerede i barnehagen begynner formingen. De vet hva som må til for at barna skal «passe inn» på skolen. Vi foreldre fikk beskjed om at her kan det komme utfordringer, og råd om å søke bistand fra PPT (praktisk pedagogisk tjeneste) i forkant. Når vi pliktoppfyllende, og med et stort ønske om å hjelpe vår sønn, trapper opp på møte der, kan de ikke forstå at denne gutten skal ha behov for hjelp derfra. Han ligger langt fremme i både språk, motorikk og generell forståelse, og har mange gode venner. Likevel forventes det at vi gradvis endrer gutten vår sånn at han skal «passe inn». Litt mindre av han så han passer bedre inn i rammen.

OK, da gjør vi så godt vi kan

da. Dermed rettferdiggjør det både i barnehagen og hjemme, og etter hvert også på skolen. Vi øver på å sitte stille, være stille, innestemme, rekke opp hånda, høre etter og å gjøre det en blir fortalt. Det er en tøff tid for både mor og sønn, for når blir han egentlig god nok? Han er ofte lei seg på kvelden, da kommer tårer og fortvilelse frem. Han får det ikke til, han er ikke god nok, og selvfølelsen stupet. Det kommer til et punkt hvor jeg innser at dette har vi sønn for-

●● Hvordan kan vi være fornøyd med et skolesystem som ikke passer for så mange barn, og som bidrar til at skolestart gir manglende følelse av mestring og dårlig selvfølelse.

eldre vært med på drive frem, med den stadige rettferdningen, aldri i mål, alltid noe mer som trekkes frem fra skole at det må jobbes med.

Min sønn er god nok, det er systemet det er noe i veien med. I dialog med skolen er det fokus på at han må endre seg for å passe inn på skolen og i systemet. Svaret blir i stor grad lagt på oss som foreldre, hva gjør vi for at skoledagen skal fungere. De sier at det går ut over andre barn dersom han skaper uro i klassen. Det fremstår som om dette er første gang

de har opplevd en urolig 6 år gammel gutt, og at de ikke vet hva de skal gjøre.

Så begynner jeg å reflektere litt over dette. Vi har et eldre barn på samme skole, og det var jo akkurat samme utfordring i den klassen da de gikk i første trinn. Gutter som ikke passet inn i rammen, som ble urolige, og som sikkert gikk hjem med akkurat den samme mangelen på mestringfølelse i sitt første møte med skolen.

Hvordan kan vi være fornøyd med et skolesystem som ikke passer for så mange barn, og som bidrar til at skolestart gir manglende følelse av mestring og dårlig selvfølelse.

Nå har jeg heldigvis kommet til en viktig erkjennelse: Vi skal fortsatt vise vei i livet, men han er mer enn god nok akkurat som han er. Det er systemet vi må sette et søkelys på.

Er det nok fokus på lek i læring for dagens førsteklasse-

nger?

Hvilke ressurser har skolen for å tilrettelegge skolestart for dagens seksklinger?

Er det sånn at skolen i mangel på ressurser ansier dagpenger på barna for å få nok ressurser til å kunne gi barna en tilrettelagt skolehverdag?

Og kan det ses i sammenheng med uro, vold og trusler som trekkes frem i Fædrelandsve-
nen den siste tida?

EN MAMMA
Fædrelandsveinen kjenner
innsenders identitet.

08.06. Kronikk

Fæderlandsveien
Onsdag 8. juni 2022

MENING 21

KRONIKK

Jeg vil si som Ole Brumm: Ja takk, begge deler

At vold i skolen er en uønsket situasjon, både for barna og lærerne, tror jeg vi alle er enige i. Det gjør noe med oss når vi leser at barn slår, sparker og klører som deres måte å uttrykke seg på.

Lilleleser mener det seg i oss når vi leser om alt hva lærerne må tåle og håndtere. Overrumplet av nyheter vi kanskje ikke visste eksisterte i den norske skole, begynner vi å ta til orde for at noe må gjøres. Og nettopp i denne samstemmigheten om en uholdbar og uverdlig situasjon oppstår utfordringen: Hvordan løser vi dette?

I den siste tiden har man i Fvn kunnet lese kronikker som vektlegger ulike elementer ved problematikken. Arve Stokkelien hevder at negativ atferd må korrigeres og reageres på, og Eli Aune Andreassen påpeker viktigheten av relasjon og forståelse. Tusen takk til dere begge to for å stå fram med deres synspunkter. Dere påpeker to aspekter som jeg mener er vesentlig i denne debatten – nødvendigheten av å ha rammer og nødvendigheten av relasjon.

Derfor vil jeg si som Ole Brumm: Ja takk, begge deler.

På den ene siden har barn godt av rammer som er faste og ronligne. Faktisk påpeker pedagogisk forskning nødvendigheten av tydelige rammer for at barn skal fungere godt.

De trenger voksne som tar styringen og som sier hva som er greit og ikke greit. For barn trenger også å lære hvordan vi oppfører oss mot hverandre, at det du sier og gjør påvirker deg selv og andre, og får derfor følger – at handling får konsekvens.

På den andre siden er forskningen krystallklar på at relasjon er viktig i forholdet mellom barn og voksne. Gjennom en god relasjon preget av varme og trygghet, vil barnet kunne utvikle seg, utforske og mestre.

Hvilken betydning har da dette for denne saken?

Jø, vi voksne må sette tydelige rammer om forventet atferd hos barn: «Jeg forventer at du ikke slår meg, biter eller lugger meg». Det betyr ikke at jeg ikke bryr meg om deg. Det må ikke bli en motsetning mellom å si klart og tydelig ifra og det å etterstrebe å bygge en god og trygg relasjon med barnet.

Å være bestemt på mine forventninger til barnets atferd betyr altså ikke at jeg ikke ønsker eller ikke kan ha en god relasjon til barnet. Kanskje vil det derimot føre til at min relasjon til barnet blir styrket og at vår relasjon med hverandre blir bedre. Rammer og

Kan det tenkes at samfunnet har gått for langt i vårt barnsyn? At vi har vært for opptatt av at barnets individuelle stemme må bli hørt, at de skal få lov til å uttrykke sin mening og at denne stemmen er viktig, spør kronikkforfatteren. FOTO: GORM KALLESTAD / NTB

I all vår iver og gode intensjoner: Har dagens barn ikke blitt rustet til å håndtere motstand på en hensiktsmessig måte?

konsekvenser må altså bli gitt i en trygg og omsorgsfull relasjon med barnet med ønske om å vilde den andre vei. For når rammene og konsekvensene er blitt gitt, vil en god relasjon til barnet kunne

øke sannsynligheten for at motstanden av irettesettelsene fører til læring og endring.

For å finne en løsning, uansett hvilken utfordring man måtte stå ovenfor, kan det være lurt å ta et skritt tilbake og prøve å forstå hvordan vi er kommet hit. Hva har ført til dagens situasjon?

La meg ta deg med på et lite tankeeksperiment.

I løpet av de siste årene har det skjedd radikale endringer i vårt barnsyn. Heldigvis, kan noen si. Besteforeldre kan fortelle om da de var små, til gru og spørsmålsteget for dagens barn. At dagens barn ble straffet med linjens harde rapp ved uønsket atferd, kan virke uforståelig for alle og enhver.

Og når man bare for en generasjon tilbake begynte for fullt å snakke om følelser og at barn har følelser som det er viktig å ta på alvor, fikk det store tingsforhold i vårt syn på og forhold til barn.

Heldigvis, kan noen si. Uheldigvis, kan andre si?

For kan det tenkes at samfunnet har gått for langt i vårt barnsyn? At vi har vært for opptatt av at barnets individuelle stemme må bli hørt, at de skal få lov til å uttrykke sin mening og at denne stemmen er viktig? Og for all del, ikke misforstå meg nå, barnas stemme ELI viktig! Det var helt nødvendig at barnas stemme ble fremhevet og tatt på alvor! Men, kan det tenkes at vi har dratt det for langt, kommet i grøftekanten på den ene siden, at vi nå ser med alvorne blikke og paradoksalt nok, enkelte tilfeller, har gjort barna våre en bjørnetjeneste?

For hva skjer med et barn som har blitt innslørt at deres stemme er viktig uten tilsvarende, at de skal få lov til å mene noe om alt og kunne si ifra om (og reagere på?) all urett som, etter deres mening, er blitt påført dem? Og ja, jeg overdriver nå og setter ting på spissen. Men prøv likevel å følge tankegangen.

I all vår iver og gode intensjoner: Har dagens barn ikke blitt rustet

til å håndtere motstand på en hensiktsmessig måte?

Uansett hva som er grunnen, er det bra vi er sammen om å prøve å gjøre noe med det. Å ha faste rammer hvor handling får konsekvenser – «slår du meg, vil det få konsekvenser, for slik oppførsel er ikke greit» – omsluttet av kjærlighet, trygghet og omsorg for barnet – «men jeg er like glad i deg for det, du kan stole på meg og jeg vil deg det aller beste» kan være en nøkkel.

Å lære våre barn å møte motstand på best mulig måte nettopp ved å sørge for en trygg og god relasjon, for slik å kunne sette de faste, tydelige rammene.

Så derfor: Ja takk, begge deler.

ELIN MARIE FRIVOLD
KONFID.
mor og stipendist ved Institutt for pedagogikk, UAA

08.06. To leserinnlegg

nansiering, og mottar 6 milliarder over statsbudsjettet årlig. I løpet av den gjestående tiden av denne stortingsperioden, så ville SP og Mykjåland sin løsning gitt stortingspolitikere 18 milliarder kroner å fordele.

Slike mindre velprosjekter vil da kunne oppstå rundt om i hele landet, og dermed nedprioritere E39 og E18 gjennom Agder. Regjeringspartiene har jo ikke erfaring med å prioritere Agder, og når det blir viktigere å «hilse hjem» til sitt valgdistrikt, enn å bygge vei raskt, rimeligere og mer helhetlig så frykter jeg at Mykjåland og Sp bidrar til den største politiske katastrofen på Sørlandet i nyere tid.

CHRISTIAN EKELOAND,
fylkesleder, Agder Frp

VOLD I SKOLEN

Der skolen trykker

«Alvorlig. Hendelse på skole, Mindreårig pågrepet» er en noe dramatisk overskrift i avisen 4. juni.

FOTO: HEDDER VILHELMSEN / NTB

«Selv om dette dreier seg om en videregående skole, er det nok mange som vil se denne hendelsen i sammenheng med avisens avsløringer av mangelfull og tilfeldig oppfølging av voldshendelser i grunnskolene i Kristiansand. Likevel er det en forskjell her, fordi den viser at fylkeskommunen faktisk tar ansvar i en slik situasjon, noe som ut fra de fleste rapportene i avisen ikke ser ut til å skje i kommunen.

Den typiske «voldsmann» i skolen er tilfelle voldsforskeren Børge Skjåland «Per på tolv år». Statistikken viser at de aller fleste voldshendelser skjer i grunnskolen. Det er kanskje derfor det ser ut som kommunen ikke helt har klart å ta dem på alvor, det får som regel ikke de mest dramatiske utslagene. Likevel synes jeg avisens reportasjer bekrefter de funn som Skjåland har gjort: at vold i skolen stort sett blir bagatellisert og bortforklart av ledelsen.

I skolen snakkes det ofte om opplæringslovens § 9A. Men kommunen er også forpliktet på andre lover, blant annet arbeidsmiljøloven med tilhørende forskrifter. § 21 A i forskrift om utførelse av arbeid stiller krav til hvordan man skal begrense voldshendelser, og det kan virke som de ansvarlige i

kommunen ikke kan ha lest hva som står der. For det første kreves det en risikovurdering av faren for voldshendelser, for det andre kreves det opplæring og øvelse, for det tredje kreves det at det blir gitt informasjon, for det fjerde kreves det at det iverksettes tiltak på grunnlag av risikovurderingen og for det femte kreves det oppfølging av de som er utsatt for voldshendelser.

Jeg tviler ikke på at verneombud og tillitsvalgte i kommunen gang på gang har pekt på at også denne forskriften må følges. Jeg håper derfor at alle reportasjene i avisen blir en vekker for kommuneledelsen slik at de hører på sin egen vernetjeneste og setter inn gode tiltak i samarbeid med de tilsatte. Selv om det kan koste!

TOR AUNERBEKK, pensjonert
fylkesheverder nevenbud

VEIENBYGGING

Senterpartiet viser sitt sanne ansikt om E39

Gro-Anita Mykjåland kommer ikke unna at hennes eget parti vil sette motorveiene i spill, og E39 er ikke et unntak. Det beviser nok en gang at regjeringen ikke prioriterer Sørlandet.

FOTO: NTB

«Ny E39 er viktig for alle som vil raskere hjem, for næringslivet vårt, men aller viktigst er det trafikksikkerheten. E39 har ofte gått under navnet «dødsveien». Det er med god grunn. I altfor mange år har mennesker mistet livet på den farlige strekningen. Beslutningen om ny vei kom ikke et sekund for tidlig.

Fra 2005-2013 satt Senterpartiet og Arbeiderpartiet i Regjering. Den gang var firefelts vei fra Kristiansand til Stavanger en fjern drøm. Etter regjeringsskiftet i 2013 samlet en rekke gode krefter på Sørlandet seg og Erna Solbergs regjering sikret gjennomslag for nye E39.

I valgkampen utfordret vi Senterpartiet og Arbeiderpartiets stortingskandidater gang på gang om de kunne forsikre oss og velgerne om at veien ville bli bygget dersom det ble et skifte. Det kunne de, og vi trodde på dem. Den siste uka har vist oss at det var en tabbe. Det eneste Arbeiderpartiet og

DEBATT

VOLD I SKOLEN

Oppfølging, ikke «konsekvens» eller «straff»

Arve Stokkelien bekymrer seg rundt ungdom er prisvertdige.

FOTO: KJELLER HELLAND

«Det kunne derimot vært gjort mer elegant, med annerledes begrepsbruk. Når vi bruker ordene straff og konsekvenser om hverandre, og lister opp de allmenpreventive, individualpreventive og normdannende systemene fra voksenretten, famler Stokkelien litt i juridisk blindhet. For det aller første gjelder ikke disse prinsippene egentlig for barn. Vi har en, etter min mening merkelig lov, strafferevttslig lavalden på 15 år. Den burde vært sidestilt med den helmessige myndighetsalden, og seksuelle lavalden til 16 år. I samme slengen kunne de fått stemmerett også.

Jeg hadde selv en turbulent oppvekst med nye flytting, uroligheter hjemme og tilhørende utagering på skolen. Det hjalp ikke meg å bli utvist, det hjalp ikke meg å bli tatt ut av klassen i dager, uker eller en gang et halvt år. Blitt byttet til andre klasser, og i sum ende opp med å bli utpekt av lærere og skoleledere som bakgrunnen og den skyldige i alle konflikter etterhvert. I stedet bygde det opp i et utenforskap som allerede var sådd.

Det å bruke disse strafferevttslige begrepene, som jeg etter hvert kjenner godt etter mitt engasjement i reformasjonen, og tilhørende emner, vil ikke føre noe som helst godt med seg. Hvis vi bare blir enige om å legge den begrepsbruken i skuffen, så kan vi starte. Stokkelien har helt rett i at utagering må møtes med noe. Det må skje noe på skolen, for den eleven som tydeligvis sliter. Jeg har ingen uttalt pedagogisk erfaring, men jobbet noen år på SFO og tidvis som skoleassistent. Jeg jobbet ikke så mye med de eldre barna, men jeg kjente jo de eldste fra de var små, når jeg hadde vært der en stund.

De som var utsatt for «negativ pedagogikk» i form av straff og konsekvenser, var etter min oppfatning styrket i sitt utenforskap, jo eldre de ble jo mer allerede på barneskolen.

Begrepet er burde bruke i denne anledning er oppfølging. Når et barn utagerer på denne måten, trenger det barnet oppfølging for å korrigere adferden, ikke konsekvenser som ytterlige-

re forsterker utenforskap og skaper stigma. Oppfølging kan være mye forskjellig. Konflikt håndteringskurs for enkelte av elevene med sosiallæreren, eksempelvis. Når en bruker eksempler fra hverdagen slik Stokkelien gjør, så er mitt svar på direkten at det er feil av oppvekstsektoren å sende den ene læreren på konflikt håndteringskurs. Det burde alle lærere gå på, og alle assistenter, miljøarbeidere, helseyskepleiere og skoleledere. Regelmessig. Vaktmestrene, som i hvert fall i min tid både som elev og arbeider ble brukt som en slags «nødsassistent», kan sikkert få være med på kurs de også.

Jeg avslutter med å gjenta fra ett av kommentarfeltene i denne saken. At jeg er glad, og lettet, over at oppvekstsektoren er tydelig på at straff og konsekvenser er et forbigående kapittel i pedagogisk sammenheng. Oppfølging i skolen, får vi derimot håpe at Stokkelien, sammen med sine kolleger i tystyrer, sørger for at blir høyt prioritert når det store overskuddet fra enetig prisbonnansen skal fordeles neste gang.

JOACHIM STRANDBERG,
engasjert student

HELLIGDAGER

Vi må ta vare på verdiene som forener oss

Nylig feiret vi Kristi himmelfartsdag. Samme dag gikk Unge Venstre ut i media og foreslo å avvikle helligdagene.

FOTO: ARNE LARSEN

«Jeg blir opprørt over at de prøver å stansuge bort alt som har med vår kristne kulturarv å gjøre.

Samfunnet vårt er i forandring. Vi har en pågående okkupasjonskrig i Europa, en mer polarisert samfunnsdebatt her i Norge og en digital utvikling som skiller oss mer enn samler oss. Et samfunn i endring kan være bra – men da er det som binder oss sammen enda viktigere å holde fast i. Helligdagene og kulturarven er en viktig del av det.

Helligdagene er en viktig påminner om hvilke verdier som er grunnlaget for det samfunnet vi har i dag. Flere har kanskje ikke et forhold til alle helligdagene – men alle har et forhold til kulturarven og tradisjonene våre. Det er en grunnplank i samfunnet – som står støtt i flere hundre år og som ligger fast når samfunnet

OPPVEKSTSEKTOREN

Går mot 56,3 millioner i minus

Oppvekstsektoren styrer mot et underskudd på 56,3 millioner kroner i år. Økte utgifter til tiltak i barnehage og lærernormen står for hovedvekten av de økte utgiftene.

KRISTIANSAND

Tirsdag diskuterte politikerne i oppvekstvalget tertialrapporten for oppvekstsektoren. Her kommer det fram at sektoren styrer mot et underskudd på 56,3 millioner kroner i år.

Oppvekstdirektør Kristin Eidet Robstad vurderer situasjonen som alvorlig.

– Det er alvorlig at vi går mot et underskudd på 56,3 millioner kroner, sier hun til Fædrelandsvennen.

– Hvordan påvirker det skoler og barnehager?

– Det blir et stramt budsjett der vi må prioritere løpplagte oppgaver.

– Hva vil det si?

– Rektorene vil nok merke at de har lite handlingsrom. De må løse nye med på budsjettene sine.

Robstad omtaler situasjonen som krevende.

– Er det snakk om å kutte stillinger?

– Nå har vi nok til å dekke de løpplagte oppgavene. Det er ikke særlig mye å kutte fra.

STOR ØKNING I TILTAK I BARNEHAGENE

Nesten halvparten av det forventede underskuddet skyldes en stor økning av tiltak i barnehager. Dette er en nasjonal trend, men Kristiansand ligger høyt sammenlignet med andre store byer.

Flere skoler rapporterer at de

Tirsdag var det møte i oppvekststyret. Her ble blant annet tertialrapporten for oppvekstsektoren diskutert. FOTO: EVA MYKLEBURST

Kristin Eidet Robstad er oppvekstdirektør i Kristiansand kommune. Hun betegner den økonomiske situasjonen i sektoren som alvorlig. FOTO: DANIEL STENHAGEN

Stabelleder i oppvekstsektoren, Svein Tore Kvernnes, ser poenget til Echholt, men påpekte følgende:

– PROVOSERENDE

Jenny Echholt i Utdanningsforbundet mener at det er mangelen på finansiering av lærernormen, og ikke lærernormen i seg selv som er problemet.

– Det er provoserende at lærernormen blir brukt som en utfordring i skolen økonomisk. Er det noe vi trenger er det lærere i skolen, sa hun i møtet.

Stabelleder i oppvekstsektoren, Svein Tore Kvernnes, ser poenget til Echholt, men påpekte følgende:

– Poenget er at særlig innen de to områdene er ikke rammen tilstrekkelig til å løse de oppgavene vi har. Rammen står ikke til behovet.

Kvernnes påpekte også at mens bemanningen i barnehagene kom med ekstra statlig finansiering, har ikke lærernormen gjort det samme.

Totalt har oppvekstsektoren et budsjett på 2,8 milliarder kroner og har 2643 faste årverk og 543 midlertidige årverk.

ØKT SYKEFRÅVER

Samtidig som oppvekstsektoren går mot underskudd, er det høyt sykefravær. Det har økt fra 10,8 prosent på samme tid i fjor til 12,9 prosent. Målet er å ligge under sju prosent i sykefravær. En stor del av fraværet knyttes til koronapandemien.

Bur de første månedene i 2022 ble det registrert 33,9 millioner

kroner i forbruk knyttet til korona, hovedsakelig knyttet til lønn. Kommunestyret har foreslått å dekke 27,5 millioner kroner av kostnadene i oppvekstsektoren knyttet til korona.

GLADSAKER

I forbindelse med tertialrapporten kunne Kvernnes også melde om noen gladsaker, som han selv kaller det.

– Det er lagt inn penger til å fiske ballingen på Karl Johans Minne. Det er også lagt inn penger til å løse utfordringene rundt parkering ved Auglandsstønen barnehage, og midler til å fiske parkering ved Tullstølen barnehage. Det er tre saker som har lagt en stund.

TEKST: EVA MYKLEBURST
eva.mykleburst@fv.no

Til høsten skal all kommunikasjon til skolen skal skje på en app

Til høsten skal alle kommunale barnehager og grunnskoler i Kristiansand kommunisere gjennom en app.

KRISTIANSAND

Til høsten innføres et nytt system for kommunikasjon mellom barnehager, skole og hjem.

Det skal erstattes sms'er, telefoner og e-post mellom foresatte, skole og barnehage.

Nå skal Vismas apper Min barnehage og Min skole tas i bruk. Appene fungerer også som en portal på en nettside for de ansatte.

Dette skal på sikt bli en felles portal slik at foreldre som har barn i både barnehage og skole kan kommunisere gjennom en app, opplyste rådgiver Ole Wingeren under møtet i oppvekstvalget tirsdag.

Han understreker at man fremdeles kan snakke med de ansatte på telefon ved akutte tilfeller eller andre ting som haster.

– Vi vil også at elevene skal få en egen elevapp som fungerer på samme måte som foreldre og lærere. Men dette ligger fram i tid, informerte han videre.

Til høsten skal foresatte kommunisere med barnehagen og skolen gjennom en app. FOTO: ANNEKA RYNDØ / NTB

– DET JEG SÅ FOR MEG

Nyheten ble godt tatt imot av politikerne.

– Jeg smiler. Dette er en sak jeg har etterspurt siden jeg kom inn i politikken. Det var akkurat den løsningen jeg ser for meg, sa Arve Stokkelien (H).

Stokkelien jobber som lærer og er selv forelder til tre barn.

– Hvordan har kommunikasjonen fungert til nå?

– Det har vært fullstendig kaos, sier han til Fædrelandsvennen.

Mens det til nå har vært telefoner, eposter og meldinger elever i en hektisk undervisningsdag,

samles all kommunikasjon på ett sted.

– Slik vil vi kunne gi beskjed mye tidligere om en elev som har fravær. Jeg tror dette vil ha stor effekt på lang sikt med tanke på tidlig innsats, sier han.

Arne Skraastad (KrF) er også positiv.

– Velkommen tilbake fra steinalderen. Vi som hadde barn i Songdalen har hatt dette før. Jeg er glad for det er Visma, sa han i møtet.

TEKST: EVA MYKLEBURST
eva.mykleburst@fv.no

– Det har vært en tung vår for mange av våre ansatte, sa Jon Wergeland, kommunaltjenlig barn og familie. FOTO: EVA MYKLEBURST

– Flere ansatte har jobbet seg syke

En dobling i henvisninger til PP-tjenesten har ført til stort arbeidspress og sykefravær blant de ansatte.

KRISTIANSAND

Skoler har en dobling i henvisninger til PPT (pedagogisk-psykologisk tjeneste, red.) Det skaper et voldsomt arbeidspress for de ansatte. Samtidig forventes det at PPT er tett på barnehager og skole.

Det sa Jon Wergeland, kommunaltjenlig barn og familie, under møtet i oppvekstvalget tirsdag.

Han forteller at det store arbeidspresset har gitt konsekvenser for de ansatte. Sykefraværet har vært oppi 15 prosent flere av månedene i år.

– FÅ SØKERE

– Det har vært en tung vår for mange av våre ansatte i PPT for å rekke over alt arbeidet. Det har vært et stort etterslep i mange saker. Det viser at det er et stort arbeidspress, og flere har jobbet seg syke.

Siden det er et stort etterslep, og på grunn av arbeidsrelaterte sykdommer, skal de ansatte flere rådgivere.

– Men når vi lyser ut stillinger,

ser vi at det er begrenset antall søkere.

ØKNING INNEN AUTISME OG ADHD

Han fortalte også om status til PP-tjenesten i Agder.

– Det er ingen tvil om at vi ser en økning særlig når det gjelder henvisninger som handler om barneautisme og ADHD.

● I 2019 ble 74 barn henvisert til HARB (habilitering og barn og unge) med mistanke om ADHD. Tallet økte til 193 i 2021. Fram til mai i år er tallet 194.

● I 2018 ble 276 barn henviset med mistanke om barneautisme. I 2021 hadde tallet økt til 694.

– Det sier litt om hva PPT står i, sier Wergeland.

Angst og depresjon er to andre store grupper når det gjelder hva barn utredes for.

– Dette er en utviklingstendens i Agder som er viktig å se på. Det kan være flere årsaker til at tallet på henvisninger øker. Det kan være at vi raskere blir utredet for barns utvikling. Og det kan være at det er en god utredningspraksis på sykehuset som gjør at vi finner flere diagnoser, sier Wergeland.

ANETTE OS

Arve Stokkelien (H) er glad for at det kommer ett system for å kommunisere mellom hjem, skole og barnehage. Det var han som fremmet saken politisk. FOTO: EVA MYKLEBURST

09.06. Nyhets sak

ANJA ABUSLAND. Skrev om «generasjon aspelev».

Kan ikke vedta å endre kultur.

Stortingsrepresentant Anja Abusland mener at dagens «generasjons aspelev» ikke helt klarer seg i voksenlivet. Til Fædrelandsvennen forteller hun hvorfor hun mener dette må snakkes høyt om.

KRISTIANSLAND

– Det er så mange som tenker på det, men er redder for å trække noen på tærne. Det er nettopp derfor man bør kunne si det, sier stortingsrepresentant Anja Abusland (Sp).

Abuslands kronikk om «generasjon aspelev», altså om ungdommen er for skjøre til å klare seg i voksenlivet, er blant Fædrelandsvennen mest leste leserinnlegg. Over 100.000 sidevisninger og 1500 delinger på Facebook bekrefter at Abuslands meninger gikk rett hjem hos leserne.

I en samtale med Fædrelandsvennen har Abusland et klart budskap: Det er holdninger og kultur i Norge og på Agder som må endres.

– KAN IKKE VEDTA ENDRING

– *Hvem er «generasjon aspelev»?*

– Det er en generasjon som jeg frykter har fått altfor mye tilrettelagt i oppveksten. Det har ikke vært villt nok krav til dem. Når man først skal i jobb eller studier, risikerer man at man ikke forstår hvordan samfunnet fungerer, forklarer Abusland.

– Når man ikke er forberedt på arbeidsliv, er det lett å falle utenfor. Og så kan det være vanskelig å komme seg inn i arbeidsliv eller skoleliv igjen. Men jeg må understreke at dette ikke gjelder alle unge. Det handler om de som faller utenfor og samfunnsutviklingen.

Abusland forteller at kronikken stammer fra historiene hun fikk høre mens hun reiste rundt som stortingsrepresentant.

– Når man prøver nye med folk, så dannes man seg et bilde av hvorfor denne utviklingen skjer. Vi politikere har en viktig rolle i å forme systemer og endre strukturer. Men når det gjelder holdning og kultur, kan vi ikke vedta en endring. Derfor er det viktig å ta det opp i offentlig debatt.

– SKYLDER IKKE PÅ FORELDRE

– *Hvorfor skal dette temata være så sensitivt?*

– Det er alltid en fare for at noen kan føle seg støtt sett ned på, svarer Abusland.

– Vi har et ansvar for å oppdra voksne som kan bidra til fellesskapet. Poenget er ikke å skyld på foreldrene. Samtidig må de ta

Anja Abusland (Sp) mener holdninger og kultur i regionen snakkes for lite om når det gjelder utenforarbeid i arbeidslivet.

FOTO: DAGBREVSTENAKER

ansvar selv og ikke søke skyld i utdanningssystemet eller hos institusjonene som Barnevernet og NAV.

– Det er imidlertid ikke bare foreldre Abusland ønsker skal ta grep. Og så skolen har en leksje å lære, mener Abusland.

– Samarbeid mellom skole og foreldre, spesielt det som gjelder forventninger, burde være bedre, mener hun.

– Mange lærere føler seg overmektige i dagens skole. Det skal line til for at de føler at de trækker på tærne til elevene eller foreldre. Det er viktig å huske at rollen til en lærer er å videreformidle kunnskap og sørge for god sosial tilrette. Det er foreldrene som har rollen som oppdrager.

– Du baserte observasjonene dine på samtaler med folk. Hvilke historier har gjort mest inntrykk på deg?

– Kanskje disse der det er helse-utfordringer i bildet. Folk som sliter mentalt og psykisk, som aldri kommer seg ut i jobb igjen. Noen av dem kunne blitt til en ressurs om de bare hadde blitt tatt tak i tidligere.

FÆDRELANDSVENNEN FRIDAG, 3. JUNI 2022

KJENNER SEG IGJEN

Disse historiene avspiller statistikken, som viser at Agder ligger høyest på andel uføre, og er på tredje plass når det gjelder andel unge uføre. Ikke minst scorer Agder lavest på andel kvinner som kober fulltid, kvinner i lederstillinger og på kvinnelønn.

– Jeg kjenner meg igjen i statistikken og likestillingsproblematikken i regionen. Jeg har erfart

det selv etter å ha fått barn, forteller Abusland.

– Unge mødre, flere enn vi hadde trodd, mener man bør være lengre hjemme med barnet, at man burde kanskje ta ut ubetjent permisjon. Det er alltid snakk om kvinner som skal gjøre det, ikke menn.

– *Hva kan du, som politiker, gjøre for å forandre problematikken du beskriver i din kronikk?*

Det viktigste vi kan gjøre er å fange opp denne gruppa. Vi er et aldrende samfunn som trenger flere i arbeid. Vi må ikke minst se hvilke endringer og forbedringer som må gjøres i NAV for å ivareta brukerne på en bedre måte.

Det er nemlig ikke bare viktig for samfunnet, men også for hvert enkelt individ å forbi aktiv i arbeidslivet, ifølge Abusland.

– Når man først begynner å være hjemme, uten forpliktelser, snar sagt, ignorer samfunnet, er det ikke rart om det går inn på psyken etter hvert, mener hun.

– Hvis man har en sosial angst eller er deprimeret, så kan det faktisk hjelpe å komme seg ut i arbeidsliv og få en mestringfølelse.

POSITIVE TILBAKEMELDINGER

– *Hva slags reaksjoner har du fått på kronikken?*

– Jeg har fått veldig mye positive tilbakemeldinger. Direkte til meg iallfall, svarer Abusland.

– I kommentarfeltene er det noen som mener noe helt motsatt. Det er ofte folk som ikke helt kjenner seg igjen i beskrivelsen. Eller mener at det er feil å komme med disse eksemplene jeg gjør.

– *Og hvordan forsvaret du deg da?*

– Som folkevalgt skal jeg lytte til folk, og må ha lov til å formidle budskapet, basert på det jeg hører, sier Abusland.

Hun mener det er på tide at både barnoppdragelse og ung utenforskap debatteres på samfunnsnivået.

– Det har vært for mye fokus på institusjonene, og for lite på ansvaret hos enkeltpersoner og familier. Det må vi kunne snakke om uten at det blir galt.

TEKST: ALEKSANDRA ROSALKA
aleksandra.rosalka@fvn.no

Tør vi å snakke om det?

TIRSDAG 10. MAI 2022

Nr. 106 • Årgang 148 • Løssalg kr 45,- • www.fvn.no

Abito
BOLIGMAGASIN

INTERVJUET
Landets største
interiør-influenser

RANDESDUND HAGEBY
Et sjeldent
bofellesskap

Fædrelandsvennen

KULTUR SIDE 32

**Ønsket seg
mer provose-
rende kunst**

Haugen Poppe (H)
mener klitoris-kun-
sten ved SKMU er for
lite provoserende.

NYHETER SIDE 10

**Grove overgrep
og skadelig
seksuell atferd
blant barn og
unge vekker
bekymring**

Sønnik
LILLEMARKENS
DRESSEN
FINNER DU
HOS OSS!

ØKNING AV VOLD OG TRUSLER I SKOLEN

– Jeg snakker ikke høyt om dette til noen

● Læreren har blitt slått, sparket, truet og spyttet på. Hånden har blitt forstuet, han har fått et blått øye og blitt skallet til så leppa sprakk. ● Tall fra kommunen viste 742 tilfeller av vold, trusler og trakassering utført av elever mot lærere i 2021. Det er 142 flere enn året før. **NYHETER** SIDE 4

NYHETER SIDE 3

Fikk nye løfter om byvekstavtale

Ordfører Jan Oddvar Skisland (Ap) er lettet etter nye
løfter om byvekstavtale. Men både kommune og
bilister får en betydelig regning.

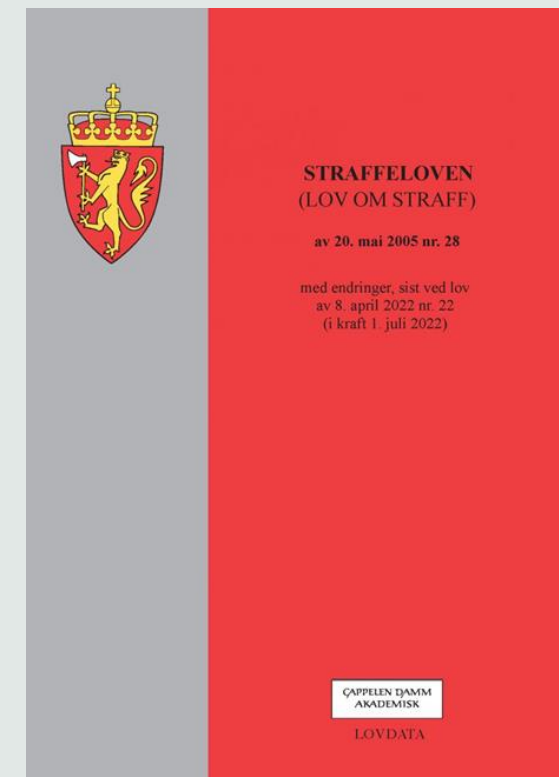

ØKONOMI SIDE 16

Fra drop-out til teknologi-suksess

Åsne Hottdimpen droppet ut av videregående
som 16-åring. Nå er hun blant Norges fremste
teknologikvinner.

Ulike lover og forskrifter

Ulike lover og forskrifter

Arbeidsmiljøloven:

§ 4-3. Krav til det psykososiale arbeidsmiljøet

(1) Arbeidet skal legges til rette slik at arbeidstakers integritet og verdighet ivaretas. (2) Arbeidet skal søkes utformet slik at det gir mulighet for kontakt og kommunikasjon med andre arbeidstakere i virksomheten. (3) Arbeidstaker skal ikke utsettes for trakassering eller annen utilbørlig opptreden. (4) Arbeidstaker skal, så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre. (5) Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av kravene i denne paragraf.

Ulike lover og forskrifter

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter
(Internkontrollforskriften):

Internkontrollforskriften innebærer at virksomheten skal:

6. **kartlegge** farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt **utarbeide tilhørende planer og tiltak** for å redusere risikoforholdene.

Ulike lover og forskrifter

Forskrift om utførelse av arbeid:

Kapittel 23A: **Arbeid som kan medføre fare** for å bli utsatt for vold og trussel om vold.

[Temaområder - Vold og trusler - NOA \(stami.no\)](https://stami.no)

Ulike lover og forskrifter

Forskrift om utførelse av arbeid: Kapittel 23A

§ 23A-1. Risikovurdering av fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold

Arbeidsgiver skal kartlegge forhold ved arbeidssituasjonen som kan medføre at arbeidstaker blir utsatt for vold og trussel om vold. Ved planlegging, utforming og utførelse av arbeidet skal arbeidsgiver sørge for en enkeltvis og samlet vurdering av forhold som kan innebære fare for å bli utsatt for vold og trussel om vold. Risikovurderingen skal særlig ta hensyn til:

- -arbeidets organisering og tilrettelegging,
- -hvor, når og i hvilke situasjoner arbeidstaker kan bli utsatt for vold og trussel om vold,
- -alenearbeid,
- -arbeidstidens plassering og organisering,
- -bemanning,
- -kompetanse,
- -utforming av arbeidslokalene og tekniske løsninger,
- -effekten av iverksatte og planlagte forebyggende tiltak.

Ulike lover og forskrifter

§ 23A-2. Opplæring ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold

Ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold skal det **gis nødvendig opplæring og øvelse i** forebygging og håndtering av vold- og trusselsituasjoner, samt i bruk av eventuelt sikkerhetsutstyr. Arbeidsgiver skal sørge for at opplæring og øvelse gjentas og tilpasses vesentlige endringer i risikovurderingen og ellers når det er nødvendig.

Ulike lover og forskrifter

§ 23A-3. Informasjon ved arbeid som kan medføre risiko for å bli utsatt for vold og trussel om vold

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstakerne og deres representanter gis nødvendig informasjon om risikofaktorer knyttet til vold og trussel om vold, samt iverksatte tiltak og rutiner for å forebygge, håndtere og følge opp vold- og trusselsituasjoner. Arbeidstakerne skal gis informasjon om rutiner for varsling og rapportering av vold og trussel om vold.

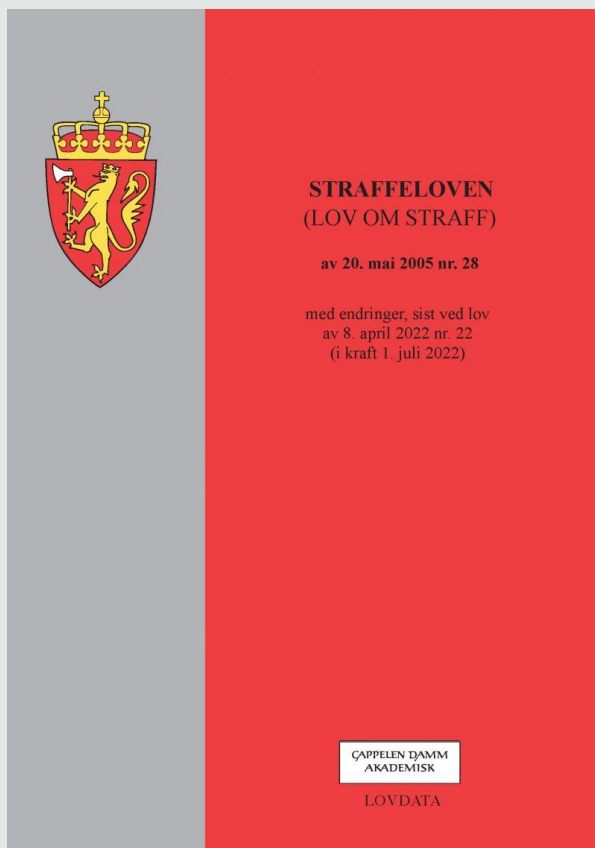
Ulike lover og forskrifter

§ 23A-5. Arbeidsgivers oppfølging av arbeidstaker utsatt for vold og trussel om vold

Arbeidsgiver skal sørge for at arbeidstaker som er utsatt for vold og trussel om vold får **nødvendig oppfølging, både med hensyn til den fysiske og psykiske belastningen som hendelsen kan ha medført.**

Ulike lover og forskrifter

Staffeloven § 265. Særskilt vern for enkelte yrkesgrupper

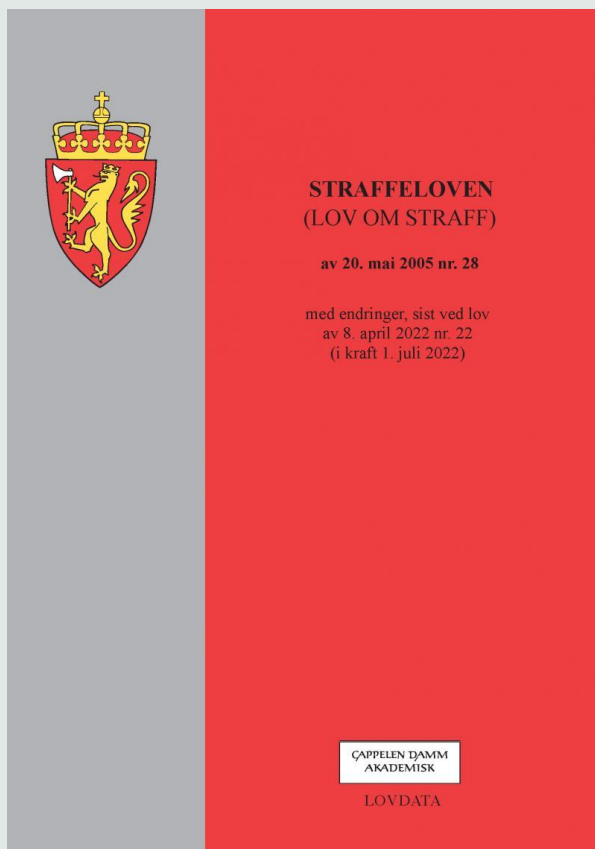
Med bot eller fengsel inntil 2 år straffes den som ved trusler søker å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særlig utsatt yrkesgruppe.

Som særskilt utsatt yrkesgruppe forstås

- a. helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp, og brann- og redningspersonell som yter innsats i oppdrag,
- b. personer som forestår allment tilgjengelig persontransport, som for eksempel jernbane, tunnelbane, trikk, buss, fly, drosje eller ferge, og
- c. personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole.

Den som hindrer yrkesutøvelsen til en person som nevnt i annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 6 måneder. Med bot straffes den som ved skjellsord eller annen grovt krenkende ordbruk eller atferd forulemper en person som nevnt i annet ledd under dennes yrkesutøvelse.

Ulike lover og forskrifter

Staffeloven § 286.

Vold mot særskilt utsatte yrkesgrupper

Den som ved vold søker å påvirke yrkesutøvelsen til en person fra en særskilt utsatt yrkesgruppe, straffes med **bot eller fengsel inntil 3 år.**

Med særskilt utsatt yrkesgruppe forstås

- a.** helsepersonell som yter medisinsk begrunnet helsehjelp, og brann- og redningspersonell som yter innsats i oppdrag,
- b.** personer som forestår allment tilgjengelig persontransport, som for eksempel jernbane, tunnelbane, trikk, buss, fly, drosje eller ferge, og
- c.** personer som har ansvar for opplæring i grunnskole eller videregående skole.